

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

No. 72 szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 szeptember 8,

Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

Az iparilag fejlettebb ország a ke-

vésőbb fejtetnek saját jövője képét

mutatja".

(Marx.)

UNIONOK A POLITIKÁBAN.

Az amerikai munkás szövetségnek, a Gompers Sámuel vezetésével álló American Federation of Labor-nak egész multja, történelme a politikai harcban vállalt semlegesség mellett tanuskodik. Az úgynevezett "tiszt és egyszerű" szakszervezeteknek jelszava közel három évtizeden át az volt, hogy "no politics in the union." Nem kell politika a szakszervezetekben. A unionoknak alapszabályaik s évről évre ismételt megerősített elvnyilatkozataik tény leg nem is adtak helyet semmiféle politikai pártállásnak, a tagok belátására bízván, hogy mint polgárok szakszervezeteikről függetlenül érvényesítsék politikai jogukat s tartozzanak ahhoz a politikai párthoz, melyhez vagy meggyőződésük csatlója, vagy ennek hiányában a tradíció, — az a körülmény, hogy apjuk vagy nagypapjuk erre vagy arra a pártra szokott szavazni.

Ez az álláspont a politikai harcra tökéletesen megfelelt a unionok gazdasági küzdelmeinek, törekvéseinek. Amint a gazdasági harcokban szakmák szerint megosztottak, a politikában megosztottak pártok szerint. Amint a gazdasági harcokban egymás ellen fordították a fegyvert, úgy fordultak egymás ellen a politikai mozgalmakban is. S amint a gazdasági mozgalmakban szakma-érdekeiket osztályérdekeik fölé helyezték s ezzel kiszolgáltatták a kapitalistáknak önmagukat, úgy nem törődtek osztályérdekeikkel a politikai küzdelemben sem, hanem szavazó marhák voltak, kiket a politikai caw-bojok igyekeztek a saját aklaikba terelni.

Ahányszor megkísérelte egy politikai párt, hogy egyik vagy másik szakszervezetben hivatalosan elismertessék, (mert történetek erre kísérletek) még ha az a szakszervezet hajlandó is lett volna szakítani a hagyományos jelszavával, a "labor leader"-ek mindég készek voltak ilyen kísérletek megállítására. Azonban ugyanakkor hajlandók voltak befolyásukat áruba bocsájtani az egyes pártoknak s eladni a legtöbbet ígérőnek, hogy az unionon kívül, de a unionban szerzett befolyásuk segítségével, tegyenek szolgálatot a polgári pártoknak. Fivtizedeken át folyt ez a korrupt kereskedés a munkások szavazataival s míg a unionok szigorúan betartották hivatalos politikai semlegességüket, a legbefolyásosabb munkásvezetőknek sikerült a munkásszavazatokat eladni a legtöbbet ígérőnek, a republikánus pártnak.

A most megindult elnökválasztási harcban — a tájékozatlanok előtt meglepetésszerűen — megváltozott az A. F. of L. eddig tanúsított álláspontja, Gompers s vezérkara lett a hivatalos semlegességről, szakított a három évtizedes tradíciójával s ugyancsak szakította régi szövetségeseivel, a republikánusokkal, William J. Bryan mellett foglalt állást s latba veti minden befolyását, — s nem sikertelenül — hogy az A. F. of L.-rel hivatalosan elismertesse a demokratá pártot.

Ez a kettős változás már régebben előre látható volt, mint ahogy világosak voltak az okok is, melyek előidézték.

Az A. F. of L. a munkásvezetők révén teljesen a kapitalisták kezében volt s minden törekvéseinek, minden harcának sorsa már előre meg volt pecsételve minden időben. Nem volt az utolsó évtizedben ugyszólván egy számottevő sztrájk sem, mely ne az A. F. of L. veregségével végződött volna. Valóban százas látványt nyújtott az a tömeg, mely legelkeseredettebb harcában is csak csúfos bukásra számíthatott; mely akárhányszor bátran, emberül állta a harcot a külső ellenség ellen, de tehetetlen volt belső ellenségével, árulóival szemben, kiknek uralkodó tökéletes volt szervezeteikben. A folytonos vereség végtére is bizalmatlanságot kelteit a munkásvezetők iránt, néhány napfényre került csúfos árulás pedig egyenesen belső forrongást idézett elő s Gompers pozíciója egyre veszedelmesebbé vált s újabb időben már voltak olyan sztrájkok is, melyeket sem "arbitration"-nel, sem a unionok szervezett sztrájk-türelmével nem lehetett levezetni s a kapitalisták az "injunction"-okhoz, a bírói rendelésekhez nyúltak. Ennek következtében a munkásvezetőknek nemcsak a belső forrongástól kellett tartani, hanem attól is, hogy a kapitalistáktól gondosan ápolott szövetség felbomlik s kettős tűz közé kerülnek. Több jel mutatott erre. A kongresszushoz intézett kérvény a papírkorsárba került, a kiküldött bizottság tagjai pedig egyenesen a szemébe nevezték Gompersnek. A republikánus konvenció pedig meg sem hallgatta. Így Gompersnek s híveinek, kiknek vele kell győzni vagy bukni, létkérdésé vált, hogy

újabb szövetségeket keressenek s megtalálják a szövetségeket a demokratákban.

Egy tényt világosan igazol Gompersnek multja: Nem azért tiltakozik az injunktion rendszer ellen, hogy a munkásosztályt segítse küzdelmeiben, hanem azért, mert az injunktionok fölölegessé teszik a kapitalista szolgálatban álló munkásvezért.

Be kellett következnie e változásnak. Gompers nem talált volna megfelelőbb módot, hogy volt szövetségesei előtt nélkülözhetetlenségét demonstálja, mint ha megmutatja, hogy uralkodik a munkások politikai meggyőződésén. Nem találhatott jobb módot, hogy a munkásokban megingott bizalmat visszanyerje, mint ha szakít volt pártjával. S végül nem talált volna jobb biztosítékot uralma fenntartására, mint azt, hogy följárja szolgálatait a kapitalisták azon részének, mely még hasznát veheti s hajlandó megjutalmazni.

Különbö is az A. F. of L. hivatalos lapjának, a "The Federationist"-nak szeptemberi számában az editorialból félreérthetetlenül a republikánusoknak, a volt szövetségeseeknek szól a fenyegetés:

"Egyszerűen megismétljük itt, hogy az amerikai munkások nem játszanak a politikában. Ma részt vesznek egy komoly, eltökélt harcban, hogy biztosítsák a munkásnépnek s az egész népnek jogait, nem valami jövőbe eső, ködös, távoli napon, hanem most. Amerika munkásai nem halaszthatják el, ami abszolút érdekük és kötelességük a jelenben."

Nem lehet Gompersről annyira tudatlanságot feltételezni, hogy a demokratáktól várna a munkásnép jogainak biztosítását, mert nagyon jól tudja a multból, hogy a demokratá uralom alatt 1884-től 1896-ig, kiváltképpen a nyolcvanas évek elején, az Egyesült Államok a legvéresebb munkásüldözésnek volt színhelye, sőt ma is a demokratá déli államokban, ahol demokraták kezében van az államgépezet, éppúgy fegyveres erőt rendelnek ki a munkások ellen sztrájk esetén, mint a republikánus államokban. A munkások jogairól és érdekeiről beszél, a munkásnép érdekeinek és jogainak nevében igyekszik a szavazókat a demokraták táborába terelni, azonban ezek a jogok tulajdonképpen a munkásvezetők kiváltságait s az érdekeket, a munkásvezetők érdekeit jelentik, semmi egyebet. Biztosította volna ezt a republikánus párt: Gompers ma is a republikánus javára használná fel befolyását.

Vajjon az előző választáson biztosítva voltak-e a munkásnép jogai és érdekei? Mennyiben különbözött a munkásnép helyzete akkor és most? Egyáltalán semmiben. Az egész különbség csak az, hogy akkor még a republikánusoknak szükségük volt Gompersre, Mitchelldre s az A. F. of L. többi vezéreire, míg most fölöslegeseknek vélik őket. Gompersék otthagyták a republikánusokat, mert a republikánusok kidobták őket. Így aztán egész természetes a front-változtatás.

Tagadhatatlan, hogy Gompersék jól számítottak: az A. F. of L. még az osztályharcot sem akarja ismerni gazdasági mozgalmában s nem fogja az osztályharcot ismerni a politikai küzdelemben sem s ha fel is adja a semleges álláspontot, nem fog a politika mezéjén önálló politikai pártként megjelenni, mely saját gazdasági érdekeinek lenne politikai kifejezése, hanem eszközül szolgál annak a pártnak kezében, melynek vezérei kiszolgáltatták.

A tiszta és egyszerű szakszervezeteknek mindenekelőtt azt kell megtanulniok, hogy a munkások és kapitalisták érdekeit összeegyeztetni tisztán és egyszerűen lehetetlen. Meg kellene tanulniok, hogy mindaddig, míg a kapitalista osztály bármelyik részének vagy pártjának nyújtanak segítséget a küzdelemben, saját érdekeiket segítik diadalra. Míg ezt meg nem tanulják politikai küzdelmeik is annyi kudarcra, annyi vereségre, annyi katasztrófával végződnek, mint gazdasági harcaik három évtizeden át.

Azonban az A. F. of L. mint szervezett képtelen arra, hogy tanuljon a saját kárára. Sokkal inkább a kapitalisták hálojába keveredett, semmint szabadulhatna. Tagjaiknak csak úgy lehetne reményük a jövőben, ha elhagyják.

A Socialist Partynek több mint évtizedes sikertelen kísérletei s szakszervezetek reformálására bizonyítják, hogy képtelenek a fejlődésre, ha csak fejlődésnek nem akarjuk tartani azt a tényt, hogy a kapitalista politikai pártok indírcel támogatása helyett, most hivatalosan ismerik el ellenfeleik politikai pártját, vagy hogy az egyik kapitalista párt szolgálatából átmennek a másiknak szolgálatába.

A vereségeknek és csalódásoknak egész sorát kell még átszenvedni az A. F. of L. tagjainak, hogy szakítsanak a szakszervezetek formájával s az osztályharc alapján álló ipari szervezeten tömörjenek, mely a munkások politikai mozgalmait s szükségességét tartja az osztályharc alapján.

S ismerte az Egyesült Államok "labor leader"-jeinek multját, biztosra vehetjük, hogy az A. F. of L. tagjait belefogják vezetni e vereségekbe és csalódásokba s zátonyra viszik a hajót, mely most a tudás irányítójá s az elvek kormánylapátja nélkül csapódik a republikánus Scyllától a demokrata Charibdishez.

ORCHARD, KINEK

MEGKEGYELMEZTEK.

Harry Orchard, aki a saját bevallása szerint tizenöt embert gyilkolt meg, épületeket hamvasztott el, bányákat robbantott fel, bigámiában élt s aki Steunenberg idahoi kormányzó kivégeztet, most az idahoi államfőháza tisztviselőinek kedvence. Halálos ítéletét életfogytiglani börtönrre változtatták, de gondoskodtak arról, hogy fogságát minél kellemesebbé tegyék.

Nem jár rabruhában és az elképzelhető legjobb étellel traktálják. Sohasem dolgozik, kivéve, ha cikkeket ír folyóiratok számára. Bizonyos, hogy nem osztozik a többi gonosz-vezér sorsában. De hát miért e részrehajlás az állam részéről? A bányatulajdonosok érdekeit szolgálta-e Orchard, midőn a bányászszervezet emberei ellen tanuskodott, vagy pedig Idahoi állam érdekét? Vagy a bányatulajdonosok és Idahoi állam — egy és ugyanaz?

J. P. MORGAN LÁNYA.

J. P. Morgan lánya Európába kíváncskodott és kívánsága teljesült. Nincs is ebben semmi különös, hisz akárhányan átrándulnak Európába, mert itt nagy a hőség s Európában mégis könyveiben talál az ember olyan hűs helyet, ahol gyönyörűséggel gondolhat arra, hogy mennyire izzadnak most idehaza honfitársai. J. P. Morgan lánya azonban nem ily ambíciókkal ment át Európába.

Ő a munkásintézményeket akarja tanulmányozni. Hát ez különösen hangzik: Morgan lánya a munkásintézmények iránt érdeklődik. De mi nem adunk semmiféle értéket ennek az érdeklődésnek. Morgan kisasszony csak a föltűnést keresi s hogy feltűnést keltsen, igazi amerikai eszközökkel akarja magára terelni a figyelmet s erre célravezetőnek találja divatos eszmeáramlatba burkolózni. Munkásintézmény! Ez kulturmázt ad az embernek és feltűnőbbé teszi őt, ha a kalapja tollára írja, hogy munkásintézményekben utazik. Az amerikaiak nagyon éllemesek és Morgan is amerikai.

MIÉRT NEM AKASZTOTTÁK FEL

TILLMAN SENÁTORT?

Midőn Gary bíró a chicagói "anarchisták" ügyét tárgyalta, határozott kifejezést adott annak, hogy az ember beszédének következményeit felelős, még akkor is, ha a következmények nem voltak előreláthatók, sőt, ha a beszéd nem szándékozott is bizonyos következményt előidézni. Sőt tovább ment és az esküdteknek azt a felvilágosítást adta, hogy ha az a személy, aki a bűncselekményt elkövette, nem is hallotta a szónokot, ha bebizonyítható, hogy egy ily szónok szavait elmondta a bűnösnek talált személynek, a szónok bűnös, illetve részes abban a bűncselekményben, mely elkövetett.

Gary bíró ezen határozatát az Egyesült Államok legfelsőbb bírósága megerősítette.

A Cook County bíróságán felakasztott emberek beszédeinek egyike sem volt oly egyenes ösztönzés, nyílt felhívás a gyilkosságra, mint voltak azon beszédek, melyeket Tillman szenátor a négerkérdésről elmondott, mely beszédekben meg-megismételve igazolta a linchést, a söpredék-nép törvényét és egyenesen tanácsolta azt. A springfieldi uri csöbselek megfogadta tanácsát.

Több mint valószínű, hogy a csöbselek vezérei olvasták Tillman beszédeit, vagy legalább is hallották azokról.

Gary bíró határozata folytán és mert az Egyesült Államok legfelsőbb bírósága e határozatot megerősítette, Tillman szenátort fel kell akasztani.

A "Népakarat" előfizetési ára:

Egész évre 2 dollár

Fél évre 1 dollár

Negyed évre 50 cent

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

516 E. 6th Street New York, N. Y.

ESEMÉNYEK.

AZ OSZTÁLYHARC VÉRES LAPJAI. — HUMÁNUS KAPITALISTÁK. — MIBE KERÜL NEW YORK CITY KÖZIGAZGATÁSA?

Alabama államban sztrájkba lépett tizenegyezer bányász. A kapitalisták legcinikusabb bérencsei sem merik kétségbevonni, hogy joguk van sztrájkolni, ha helyzetükkel elégedetlenek. Taft, a republikánusok elnökjelöltje Athensban, Ohio államban, augusztus 29-én tartott beszédében — bármily ellensége is a munkásosztálynak s mint bíró, bármily módon használta is bírói hatalmát a munkások ellen, — kénytelen volt kijelenteni:

A munkásoknak tökéletes jogukban áll sztrájkba lépni vagy egyesülni megfelelő célok elérésére s a harcot a munkaadónak s a sztrájkolónk kell végig küzdeni."

Vagyis az államnak nem szabad segédkeztet nyújtani se az egyik, se a másik félnek. Mellékes, hogy a beszéd csak kortesfogás akar lenni és Taft multja nem igazolja, hogy a jövőben — ha az elnöki székre kerül — pártatlan lesz. Tény az, hogy a sztrájk jogát elismeri, mint ahogyan kénytelenek elismerni a többi pártok jelöltjei is. Azonban az alabamai sztrájk tényekkel igazolja, hogy az állam nem semleges ezekben a harcokban, hanem teljes erejével a kapitalistákat támogatja s minden eszközt felhasznál a munkások leverésére.

Alabama államban megismétlődnek az 1904-iki coloradói véres harcok, a törvényeknek, a legelmeibb emberi jogoknak lábbal tiprása s mindazon erőszakosságok, melyek az Egyesült Államokat Oroszország színvonalára süllyesztették.

Amíg a kapitalisták politikai pártjainak jelöltjei bejárják az országot s egyenlő jogokról és pártatlanságról beszélnek, lent Alabamában kihirdetik a statáriumot, kirendelik a katonaságot, felállítják a szomorú hírvévre kapott "bull pen"-eket.

Az alkotmányos jogok megszűntek. A sztrájkolókat tucatszámra lövik agyon. Minden ok nélkül, vizsgálat, elfogatási parancs vagy tárgyalás nélkül százakat vetnek börtönbe, a munkáscsaládokat kiűzik hájaikból s a "bull pen"-be hajtják, ahol ki vannak téve az időjárás viszontagságainak s rabok a szabad ég alatt asszonyostul gyerekestül.

A széntársulatok sheriffeket fogadnak négy dollár napszámmal s minden elfogatásért 50 cent jutalmat fizetnek. Ezek a sheriffek aztán a békés sztrájkolók közé mennek s a katonaság védelme alatt inzultálják őket, hogy minél több elfogatást-eszközölhessenek. Kiváltképpen a néger sztrájkolókra vetik ki a látót. Sok négernek felrobbantják a házat s azután ugyanazokat, kiknek házát felrobbantották, elfogják azon vád alatt, hogy dinamitot rejtgettek házaikban s veszélyeztetik a kerületet. Közben nem feledkeznek meg arról, hogy minden elfogatásért felvegyék a kitűzött ötven cent jutalmat. Így teremtenek a széntársulatok rémuralmat és anarchiát. Minden eszközt megragadnak arra is, hogy a fehér munkásokat a feketék ellen ingereljék. "Ezen ország a fehéreké s a négernek itt semmi szavuk nem lesz soha." — jelentette ki az egyik sheriff, a fajgyűlöletet igyekezve, felidézni hogy a széntársulatok a fehér munkásokat felhasználhassák a feketék ellen s viszont.

Az alabamai sztrájkolók teljesen egyedül állanak. Az A. F. of L. vezérei annyira el vannak foglaltva a demokrata párt támogatásával a választási küzdelemben, hogy nem marad idejük tiltakozni a munkások ellen indított hadjárat ellen, mely ebben a demokrata államban a legcsattanósabban igazolja, hogy akár republikánus, akár demokrata jelölt győz, az államhatalom mindenképpen a kapitalistáknak áll rendelkezésére.

Egy példával ismét igazolódik, hogy a munkásosztálynak felszabadulása csak a munkásosztály műve lehet s a munkásosztály keretein kívül nem találunk fegyvertársat, csak ellen-séget.

Magától értetődik, hogy a végsőkig hájszolt munkások szintén fegyverhez nyulnak s ott vesznek megtorlást, ahol alkalmuk akad rá. Ha egy-egy sheriff kezükbe kerül, nem ismernek irtalmat. Jelszavuk lett: "Szemet szemért, fogat fogért" s nem egy sheriff harapott már a fűbe.

A polgári lapok, melyek nap-nap után közlik a jelölték munkásbarátsággal telt beszédeit, nem vesznek tudomást az alabamai sztrájkokról. Az alkotmányunk lábbal tiprását, a törvényszegések végtelen sorát, melyet a kapitalisták az állam hadsergének védelme alatt elkövetnek, bajos volna szépitni. Tehát egyszerűen elhallgatják.

Lehet, hogy sok áldozatnak vére fogja meg itatni az alabamai rézbányák vidékét, sok munkáscsalád pusztul még el a harcban, de amint a coloradói bányászokat nem tudták a bányatulajdonosok megtörni, nem fogják megtörni az alabamaiakat sem.

Ahol a munkásokat nem vakítja el a mester-ségesen szított fajgyűlölet, ahol tisztában vannak azzal, hogy csak önmagukban bízhatnak és senki másban, ahol a kapitalistában látják az ellenfelet s megállják a helyüket az erőszakkal szemben is, csak pirhusi győzelmet arathatnak.

A chicagói international Harvester Company tulajdonosai meg akarják mutatni, hogy milyen igazságtalanok azok a vádak, melyekkel általában a kapitalistákat illetik. Meg akarják mutatni, hogy csak rágalom, miszerint a tőkésék a munkást kiszipolyozzák s miután munkaerejüket tönkre tették, nem gondoskodnak róla. Ők igen is gondoskodnak. Meg akarják mutatni azt is, hogy ha a munkás a munkában nyomorékká válik, nem hagyják éhen pusztulni, hanem gondoskodnak sorsáról, egyszóval, hogy nem oly fekete az ördög, mint amilyenek festik.

Tehát C. S. Funk, a társulat igazgatója kijelentette, hogy a társulat 30.000 munkását egy betegségyőz- és életbiztosító intézetbe szervezi s ha a munkások ötven százalékát sikerül taggá tenni, \$25.000-ot, ha 75 százalékát sikerül beírni, egy 50.000 dollárt adnak az új egyet alapítókének megteremtésére.

A beiratkozott munkások betegség esetén fizetéseiket felét fogják kapni segélyképpen. Ha valamelyik munkás meghal, családja olyan összeget kap, mely két évi fizetésnek felel meg. Ugyannyit kap az a munkás is, aki mindkét kezét, mindkét lábát, mindkét szemét veszti. Sőt még nyugdíjat is fizet az egyet abban az esetben, — ha egy munkás husz esztendő dolgozott s 65-ik évét elérte. Hatvanöt éves korában nyugalomba vonulhat, ha akar. Hetven éves korában nyugalomba kell vonulnia, ha nem is akar.

Hát mondja még valaki, hogy nem hordozzák szívükön a munkálatók munkásaik sorsát, mikor ilyen nagyszerű tervet dolgoznak ki jövőjük biztosítására! Hát nem humánus egy társulat? Ennyi jótékonyssággal szemben a munkásoknak is kell valamit tenni, ez csak természetes. Minden munkásnak be kell fizetnie a társulat pénztárába keresetének két százalékát. Ami 30.000 munkás után rámegey évenként jó pár százezer dollárra. Ebből aztán nem is olyan nagy teher humánusnak lenni.

Valamint az is természetes, hogy ha egy munkás otthagya a gyárat, elveszt mindent, tehát ha 10-15 éven át áldozott a kapitalista humánuság oltárán s fizikailag tönkre ment, jó lesz vigyázni magára, hogy mélyen eltemesse esetleges rebelli hajlamait. Sztrájkról pedig szó sem lehet, mert hát a társulat arról már igazán nem tehet, ha a munkások erőnek erejével elhagyják a gyárat s így elvesztik jogukat a saját pénzükre.

De azért a kapitalisták csodálkoznak, hogy akad munkás, aki sehogy sem akarja méltányolni az ő jószágukat.

A new yorki közigazgatás költségvetése közel 160 millió dollárra fog emelkedni 1909-ben. Ennyibe fognak kerülni a városi intézmények, a törvényszékek, a hivatalnokszék, a rendőrség és a — korrupció, melyről New York városa eléggé ismeretes.

Hogy a közigazgatás költségei miként emelkedtek hat év alatt, az alábbi kimutatásból kitétniük:

1903-ban kiadás \$97.119.031, 1904-ben kiadás \$106.674.844, emelkedés \$9.555.924, 1905-ben kiadás \$110.525.259, emelkedés \$8.850.905, 1906-ban kiadás \$116.805.590, emelkedés \$8.280.331, 1907-ben kiadás \$130.000.000, emelkedés \$18.194.410, 1908-ban \$143.572.226, emelkedés \$13.572.226.

1909-re a kiadások 17-18 millió dollárral fognak emelkedni ismét s így legalább is 160 millióba kerül a közigazgatás. Igaz, hogy e kiadás fedezésére kivetett adók alaposan eret vág-nak az adófizetők erszényén, azonban azt is meg kell adni, hogy a new yorki közigazgatás ellen a kapitalistáknak egyként semmi kifogása nem lehet. Érdekeiket eleven őrzik a munkások ellen. A union squarei rendőri brutalitás elég bizonyosság rá.

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.
A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.
Kiadja
37 Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.
Megjelen minden kedden és pénteken.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre \$2 00
Fél évre 1 00
Negyed évre 0 50
Európába 12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.
A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.
Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT
Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
516 East 6th Street, New York, N. Y.
Wm. SCHWAKCZ, National Secretary.
M. ELLER, National Treasurer.
ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.
SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c
Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.
New York, Tuesday, Sept 8, 1908

FAJI GYÜLÖLETET SZÍTÓ RENDŐRFŐNÖK.

Bingham, New York városának rendőrfőnöke statisztikai kimutatást tett közre, amelyben megállapítja, hogy a New York városában elkövetett bűntények 50 százalékát zsidók követték el, 20 százalékát pedig olaszok.
A kimutatásnak nyilvánvaló célja: faj és a vallás elleni gyűlöletet izgatás.
Minden hatóságoknak az emberrel, mint emberrel egyénnel kell bánnia és egyéni cselekedetei szerint kell megítélnie, nem pedig aszerint, mely fajhoz tartozik.
De Bingham, a rendőrfőnök a népesség egyes fajait jelöli meg, mint amelyek kiváltságos gonosztevők.
Bingham kijelenti, hogy a New York városdók követték el, 20 százalékát pedig olaszok, így tehát a bűntényeknek csak 30 százalékát követték el a város összes többi lakói. A többiek bizonyára szepelölten, tiszta angyalok.
De lássuk, így van-e? Nem tény-e az, hogy a barátatlan, védtelen orosz zsidót, vagy az alig megérkezett, megvetett olasz bevándorlót aki sehogysem képes magát megérteni, vagy nem tud tiltakozni, nem tény-e az, hogy mint csavargót vagy gonosztevőt, pusztán gyanúra elfogja és lefotografáltatja a rendőrvagy detektív?
És vajjon nem tény-e az, hogy Bingham ur szavait börtönözteti be a szegény zsidóknak — akiket a veszedelmes gonosztevők közé sorol — s akiknek a legnagyobb része csak azért találhatik bűnösnek, mert nem beszélnek az angol nyelvet?
De miért nem fotografáltatja le Bingham ur azokat a "gentleman"-eket, akik a "Wall Street"-en megbuknak és milliókat rabolnak.
Azokat nem fotografáltatja le a gonosztevők albuma részére és Bingham ur nem is tesz rólok említést jelentésében. Pedig a tejtur és a hus-trust emberei sokkal több és sokkal veszélyesebb bűntényt követnek el naponta, mint amennyit a zsidók és olaszok együttvéve.
Zsidók követnek el bűntényeket, az olaszok is, de éppen úgy követnek el bűnöket németek, franciák, amerikai trust-mágnások és más amerikaiak is.
És Bingham gyalázatosan gyáván jár el, mikor fajgyűlöletet támaszt és brutális elleneskedést szít. De gyalázatosak azok a polgári lapok is, amelyek minden elítélő megjegyzés nélkül, ily címmel hozzák a rendőrfőnök jelentését:
"Az összes bűnök 50 százalékát zsidók, 20 százalékát olaszok követik el!"
Sokkal kevesebb bűntény fordulna elő, ha Bingham és társai megvédenék a népet a valóban nagy, a valóban veszedelmes gonosztevőktől, akik nem a félig éhenhalt zsidók, sem az olasz bevándorlók, hanem a jól taplált bennszülött gazemberek.

ROMBOLJUK SZÉT A "CSALÁDI TÜZHELYET."

Berlinből jelentik, hogy ott nem kevesebb, mint 50,000 gyári lány van, akiknek nincs otthonuk, még csak szobájuk sincs, melyet sajátjuknak mondhatnának, hanem úgynevezett éjjeli szállásokon alusznak, melyeket azonban nappal már nem vehetnek igénybe. 50,000 ilyen — otthonlót, csalátlót megfosztott leány van Berlinben, de mennyivel több van New Yorkban? Mégis, úgy a németek nagyszájú császára, mint az Egyesült Államok elnöke épp a minap dörögtek a szocialisták ellen, mondván: "a szocialisták szétakarják rombolni a családi tüzhelyet."
Ha azok a helyek képezik a családi tüzhelyet, ahol a munkások kényeskednek hálni, akkor csak hadd romboljuk azokat.

MAGYARORSZÁGI HIREK.

Mária katonái. Félelmetes bizottsággal nyomulnak elő Magyarországon a csuhások. Megszervezik a terror és népbolondítás minden eszközeinek felhasználásával a felnőttek társadalmát. Másrészt a harcoló liberalizmus kadettiskoláivá alakítják át a középiskolákat, a melyekben a társadalom jövőjéért nevelődnek. Nem elég, hogy a vallástan címe alatt tanított babonákkal főnkre teszik a természet-tudományi oktatás minden világnézetet alapító erejét; nem elég, hogy az egész tanítást a "vallás-erkölcsi" szellem szempontjának rendelik alá; hanem újabbán Apponyi miniszter-sége alatt mindenféle jezsuita-szellemű titkos vallásos társulatokat alapítanak az iskolán belül: Mária-kongregációkat. Ezekben a vallás-tanár vezetése alatt a felsőbb osztályú tanulók legjobbjait gyűjtik össze s nevelik őket a leg-türelmelebb felekezeti gyűlölködés szellemében. Azonfölül pedig egészen bizonyos, hogy kikérdezik a tanulókat arról, milyen szellemen tanítanak egyes tanárok s jaj annak a tanárnak, akinek valamely nyitabb a feje vagy tisztultabb a gondolkodása. Az ellen a Mária-kongregáció útján megindul az áskálódás a csuhás-harcnak minden nemtelen fegyverével. A Mária-kongregációknak szörnői elszaporodásáról számol be az "Alkotmány"-nak egyik cikke, amely szerint a következő városok középiskoláiban működnek ifjúsági Mária-kongregációk.
Besztercebánya, Eperjes, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nyitra, Székelyudvarhely, Baja, Brassó, Csíksomlyó, Eger, Esztergom, Győr, Keszthely, Kézdivásárhely, Kiskunfélegyháza, Kolozsvár, Komárom, Kőszeg, Nagybánya, Nagykároly, Nagyszombat, Nagyvárad, Pépa, Sopron, Szatmárnémeti, Szombathely, Trencsén, Ungvár, Veszprém és Zalaegerszeg.
De ez a lajstrom nem is teljes. Hiszen ismeretes dolog, hogy egyes budapesti állami középiskolák is teljesen a kongregánista nváj báránykát szaporítják. Így különösen a Damjanich-utcai főgimnázium áll egészen ezen befolyás alatt.
A középiskolai tanulóknak nem szabad tornaegyletekbe tagul belépni. Ellenben a kormány védelme és pártfogása alatt terjeszkednek a Mária katonái nevelő titkos egyletek és játszóházak a csuhások kezére az intellektuális jövőjé nemzedékének nagy részét.

Lefoglalták a templomot. Latinovics Istvának sok volt az adóssága és a bajai járásbírósa az ellene indított végrehajtási ügyben árverést rendelt el. Az ingatlanok között volt a kegyurasága alá tartozó bácsborsodi katolikus templom is. A szegény bigott hívek megijedtek. Elárverezik a templomukat. Mi lesz velük? Mint Újvidékről írják, gyűlést tartottak. Törvényellenesnek mondják a járásbírósa határozatát, mert a templom nem árverezhető. Instanciát intéztek az érsekhez, hogy mentse meg számukra a templomot, boldogulásuk e forrását és adjon be fölébbezést a határozat ellen a szegedi táblához.

Tanítók gyűlései. Az augusztus 20-iki ünnepeket három országos tanítógyűlés színhelye volt Budapest. A katolikus és református tanítók országos egyesületei és az állami tanítók országos bizottsága ülésezett. Elszomorító és felháborító az a lelki szegénység, amely csak úgy dől az ember felé, ha olvassa a gyűlésekről kiadott félhivatalos tudósításokat. Sehoh egyetlen gondolat, sehoh egyetlen eszme, sehoh igazi megérzése annak, hogy a demokratikus átalakulás felé haladó országban, hol a helye a tanítónak és mi a feladata. A két felekezeti tanítógyűlésen megint nyilvánvaló lett az a tény, hogy ezek a vaksággal megvert tanítók még büszkéik is arra, hogy a papok alárendelt cselédjei, hogy az iskola csak mellékes függvénye a templomnak. Az állami tanítók gyűlésének a képe, ha lehet, még sivatrab, mint a felekezetié. Csunya hízgelés, farkcsóválás a miniszterrel szemben, könyörgés egy újabb alaminisna-morzsaért: ime, az állami tanítók országos bizottságának ülésén így mutatkozik be az állami tanítóság. Ugy látszik, a magyarországi tanítóság még mindig mély és öntudatlan álomban van. Legalább az, amit hivatalos testületeiben cselekszik, nem mutatja azt, hogy él és tudja, hogy ma már 1908-at irnak az emberek. Tanítógyűlések másutt a kulturának, a szociális és demokratikus haladásnak seregszemléi. Magyarországon a római pápát ünneplik és evangéliumi szövetséget sürgetnek a tanítók!
Darányi sztrájktervi. A kormány atyailag gondoskodik azokról az öntudatlan emberekről, akiket az esetleges aratósztrájk leverésére fogdosztatt össze. Munkát szerez, fizetést ad nekik akkor is, ha hivatásuknak: a sztrájkterv részek nem felelhetnek meg az egyszerű korból, mert nincs aratósztrájk. Az agráriusok könyomatosa írja:
"A folyó évben netán bekövetkezhet aratósztrájk káros következményeinek elhárítása céljából felfogadott tartalék munkások időleges foglalkoztatása tekintetében a földművelésügyi miniszter úgy rendelkezett, hogy az idén nem az összes tartalék munkások, ha-

nem azoknak csak egy része helyeztetett el az állami ménesbirtokokon. A tartalék munkások nagyobb hányada azonban azon megyék területén talál foglalkozást, amelyek területéről toboroztattak. A hegyvidéki kirendeltség körzetébe vont vármegyék területéről toborzott tartalék munkások foglalkoztatása végett az illetékes vármegyeyi államépítészeti hivatalok által készített munkaterv alapján Beregvármegyében 4 utszakasz 11.000 korona költséggel, Máramaros vármegyében 3 utszakasz 14 ezer korona költséggel, végül Ung vármegyében 2 utszakasz 5000 korona költséggel, összesen tehát 9 utszakasz építése 30.000 korona költséggel határozottat el. Ebből 20.000 korona a tulajdonképpeni utépítési munkálatok terhére akerskedelemügyi miniszter által, 10.000 korona pedig a partvédelmi munkálatok költségére terhére a kereskedelemügyi miniszter által engedélyeztetett. A munkálatok már mindentűrt serényen folynak s e révén a tartalék munkások tisztességes keresetre tesznek szert."
Ebben a híradásban az a nevezetes, hogy Kossuth és Darányi szolidaritásával dicsécszik el a sztrájktervi telep ügyében. Darányi annyira kiszípolozza az agráriusok, hogy még a saját sztrájktervi tervek sem hagynak eleget. Szükséges tehát, hogy a kereskedelemügyi tárca pénzét vegyék igénybe, ha ki akarják tartani a testvérarúkat. Darányi ezentul Kossuthal együtt tőri a fejét, hogyan, minő jogcímen lehet az államot megsarcolni erre a hazafiias célra.

Külföldi szemle.

A cár barátai indítványoznak. A fekete bandák eddig elkövetett gazságaiból azt képzeltük, hogy ezek a bestiak elérték már addig a határig, ameddig az állattá súlyed ember eljuthat. A cári elismerés azonban, ugy látszik, újabb tervek kidolgozására készítette őket. Atyuska hü szövetségesei ugyanis eddigi gazságaikat messze túlszárnyaló állattias-sággal igyekeznek megint érdemeket szerezni maguknak. Tervük szerencsére csak terv ugyan s még Oroszországban sem fogják végrehajtani, azonban jellemzi azt a végtelen elvetemültséget, amely az orosz kormányzat barátaival, a reakciós pártokkal érvényesül a kereszténység szent nevében.

"Wiecs" című pétervári lap indítványt tesz a zsidó-kérdés megoldására. Cikkében hivatkozik arra, hogy Amerikában a gonosztevők megfosztják férfijellegűktől és azt ajánlja, hogy ezt a módszert vezessék be Oroszországban is a zsidók számára. Az ily módon átalakított zsidóknak azután meg lehet adni az egyenjogúságot a keresztény hitűekkel. A zsidók ellen való harcban — írja a lap — semmilyen eszköz sem lehet túlságosan erős, kivéve azt az egyet, ha sorjában minden zsidót ki akarának irtani a föld színéről.

Az országgyűlés a cár ellen. A kis Finnország derék képviselői bátran szembeszállnak az elnyomásukra törekvő autokratá hatalommal. Az újonnan megválasztott országgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy tiltakozni fog a cár azon legújabb rendelete ellen, amelyek a finn ügyeket az orosz minisztertanács alá rendeli E határozat következtében az orosz birodalom központi hatalmával való konfliktus kikerülhetetlennek látszik. A központi hatalom és a finn orrmány közti torzalkodások már régebb keletűek, mert már a trónbeszéd is, a melyben a cár az országgyűlés feloszlását rosszalotta és annak a reményének adott kifejezést, hogy Finnországot a jövőben szorosab kötelek fogja Oroszországhoz fűzni, nagy visszataszítást szült a képviselők körében. A trónbeszéd fölolvása előtt Böckmann, finn kormányzó véletlenül bepillantott a beszéd szövegébe és azt látva, hogy a "Felség" szó előtt ki van hagyva a "császári" jelző. Rögtön kijavította tehát a szöveget és a trónbeszédre adott válaszában is ilyen értelmű javításokat eszközölt. A válaszfelirat tudomást sem veszt a trónbeszédéről és egy szóval sem említi az orosz birodalmat, hanem a belső reformokról, a politikai helyzet és jogrend fontosságáról és azokról a szomorú következményekről szól, amelyeket minden olyan intézkedés feltétlenül maga után von, amely sárba tiporja az állam legszentebb jogait.

Hol volt a lourdesi Mária? Párisból táviratozzák, hogy Beau közelében egy Párisból Lourdes felé haladó vonat, amelyen zarándokok voltak, összeütközött egy tehervonattal, tizenötön megsebesültek, közülük tizenegyen halálosan. A sebesülteket a baui kórházba szállították.
Az utjörökök kongresszusa. Az utjörök párt kongresszusa fog tartani Genfben, amely a jövő év tőri reformokkal fog foglalkozni. Ugyanez a szultán esetleges lemondásának kérdését is szelöltetni fogják.
"A Berliner Tageblatt"-nak táviratozzák Konstantinápolyból: Az ifju-törökök lapja pénteki számában terjedelmes programját közli a praktikus reformoknak, amelyeket nem szabad sokáig halogatni. A többiek között sürgős feladatnak jelöli meg a lovasezredek alakításait, a szerkesztő-csapatok újjászervezését,

fontosnak tartja, hogy a hadihajók látogassák meg az idegen kikötőket, a külföldi tőke a törökországi nagy iparvállalatokban részesedjék. A fővárosnak határozott terv szerint való szépitése is fontos pontja a programnak, amely sürgeti azt is, hogy végét kell vetni annak a türehtelen állapotnak, hogy a főváros utcáit kőbor kutyák ellepjék. Kivánja a program új vasutak, stratégiai vonalak építését, hadgyakorlatok rendezését, menedékházakat rokkantak számára, egyetemet a fővárosban, új hidak építését és a fővárosban egy modern városrészt alakítását.

Angol munkások a békéért. Az angol munkáspárt husz tagu küldöttséget meneszt Nürnbergbe, a német szocialdemokrata párt kongresszusára. A német kormány a nép legnagyobb megterhelése mellett lázas sietséggel igyekszik haditengerészetét kiépíteni. A német fegyverkezés ellensúlyozására az angolok sem maradnak tétlenül s ők is építik a hadihajókat. A két állam örületes fegyverkezéséből természetesen következnek minduntalan a készülő német-angol összeütközésről szóló hírek. Az angol uralkodó osztály félti világhatalmát és kereskedelmi előnyeit. Viszont a német császár már rég kiadta a jelszót, hogy Németország jövője a tengeren van. A németeknek a tengeren való érvényesülése pedig csak az angolok rovására történhetik.

Nem csoda tehát, ha az angol háborúpariatiak azzal érvelnek, hogy nem kell bevárni, amíg Németország megerősödik, hanem szét kell verni hadihajóit addig, amíg könnyebben elbánnhatnak velük. Így a háboru veszedelme folyton ksért. Az angol küldöttségnek az a missziója, hogy tiltakozzék a háborura való uszítgatások ellen. A küldöttség kiáltványt hoz az angol néptől. A manifesztum több millió munkás megbízásából aláírják az angol munkáspárt parlamenti tagjai, a munkásszövetségek s betegsegélyző-pénztárak vezetői, számszerint körülbelül 2000-en.

RENDŐRBIRÓI IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS.

Akit sorsa, vagy a kíváncsiság a newyorki redőrbírósi tárgyalásokra vezet, tiszta képet alkothat magának az amerikai igazságszolgáltatásról.
Mégdöbbenő az a felületesség és gyorsaság, amellyel a bírák tárgyalnak. A minap például negyven ügyet tárgyalta a Cornell bíró a Toms-féle police-court-on, egy óra alatt. Egy ügygel ugyszólván egy perc alatt végzett a bíró. A negyven eset között volt több rablás, hamis vádak alapján történt elfogatás. A tárgyaló bíró gyakran sürgeti a tanut: "beszéljen gyorsabban!"

Míg a vádlott a vádlottak padján ül, a rendőrlökésre készen tartja felette karját, hogy azon pillanatban, amelyben a bíró kimondja a szentenciát, rögtön kilökje őt a székből.
Különösen felháborító az a mód, amellyel az idegenek ügyeit "tárgyalják". Nem tudják mit mondanak, mert nem tudják, mit beszélnek hozzájuk s csak azon veszik észre magukat, hogy a börtönben vannak, vagy hogy pénzbírságra vannak ítéltve.

Ha az idegen tiltakozásra nyitja száját, kirugják, mint a kutyát, — az idő drága — s a bíró lekiált a trónusról: "next!" és azzal már tárgyalja is egy másik ügyét.
A bírónak durva viselkedése csak bátorítja a vérebeiket, akik a tárgyaló teremben sem riadnak vissza a tetlegességtől. Sőt arra is van eset, hogy a rendőrvasszonyt is "megráz", ha az végső kétségbeesésében felvilágosítást akar adni, mielőtt a börtönbe jut.
Egy asszony bigamiával vádolta férjét. Butts bíró meghallgatván az esetet, bizonyítékok hiányában felmentette a férjet egy perc alatt. Feleség, férj, tanuk, ügyvédek kitérdültek a tárgyaló teremből és az utcán összezsúfolkodtak. Az asszony a férjrel, az ügyvédek a klienssel maradtak. Csődület támadt, a rendőrök a házaspárt ismét bekisérték, akiket a bíró le is zárattott.

Ebből egy új ügy támadt, ami természetesen az ügyvédnek újabb jövedelmet jelent.
Mint értesülünk, New Yorkban mozgalom indul meg, amely a rendőrbírósi foglalkozások felháborító itélkezési módjának megváltoztatását célozza.
"SZABAD ISKOLA" NEWARKON, N. J.
A "Newark magyar vas- és fémmunkások csoportja" (I. W. W. L. U. Br. 2) 1908 október hó elsejével megnyitja "Szabad Iskola"-jának előadásait.
Az előadások tárgyát képezik:
Gépszerkesztés. Előadó: Antal János, szak-társ.
Algebra. (Betűszámán.) Előadó: Róna D. szak-társ.
A tanfolyam hallgatója lehet minden magyar munkás, ki havonként 25 centet ad a NÉPAKARAT javára. Munkanélküliek e köteletség alól felmentetnek.
A tanfolyamra jelentkezni lehet minden szombat este a szakközpont helyiségében: 20 West St. Plavecky Hall.

TÁRCA.

A BAUER-GYEREK FÖLMEGY.

— Irta: Révész Mihály. —
Még egyet sípolt a vonat, aztán megállott. Mindjárt el is indult. A kis állomáson egyetlen utas szállt csak ki, az is gyakorlatot utazó lehetett, jóelőre elkészült, gyorsan leugrott. Körül se nézett, ment be egyenesen a faluba. Az állomás előtt nagy térség volt, annak a tulsó oldalán villaszíri épület. Oda ment. Kis asszonyka volt, telt, gömbölyű arcú, komolykodó, de még szinte gyerek. A villa nem volt messze az állomástól. Az erkélyen fiatal lány állt és mikor megpillantotta az érkezőt, messze eléje szaladt.
— Édes, édes Katám, Hát mégis megjöttél. Másfél hónapja nem láttunk. És milyen kis kővérke vagy. És milyen csinos vagy. És milyen szép vagy.
— Összecsókolóztak. Hosszan melegen, melyen néztek egymás szemébe. És szoritották s simogatták egymás kezét. Káronfogva mentek be a házba. Ez a ház furcsa ház volt. Egyáltalában nem falusias. Kényelmes tömörséggel épült, emeletje is volt és emeletnek erkélye is. A földszinten is, az emeleten is volt három szoba. Kettlen lakták. Az Olga, meg az apja, aki nyugalomba vonult vasuti főtisztviselő volt, beteges, csuzos, köszvényes öreg.
— És hogy fog örülni a papa, mondta Olga. Mindig emleget.
— Egy óra mulva utazom vissza. A bácsit viszem magammal. Azért jöttem. Az uram majd Pesten elviszi egy orvoshoz. Az majd megvizsgálja és kerit neki szállást valamelyik fűrdőben, ahogy megbeszélteük.
— Az öreg Jaeger bácsi nagyon megöregült, össze vissza csókolta a kis asszonykát és mindjárt az öltözködéshez akart látni. Amig az Olga kikergette a ruháit, egyre beszélt:
— Mióta te elkerültél innen, szinte meghalt az élet. Én nyögök, ez a szegény lány meg dolgozik, egyre dolgozik. Nincs, aki kacagjon, aki énekeljen. Elröplött a mi dalos madarunk, itt hagyta a fészket, amelyik pedig puhácska volt, ugy-e, fogta magát és elszaladt. Egy szigoru homloku, bár csinos bajuszu legénynyel és azóta megnőtt a szoknyája és egészen asszony lett és talán kacagni is elfelejtett már. Hát te csunya, csunya lány, hát ezért neveltek már négy esztendeje, hogy az anyádat meolte a szivbaja? Azt fogadtam neki, hogy örökre melletted leszek és te hagyta itt. És olyan gyorsan ment, hogy szinte ki se bámullattam magamat redesen. Fogja magát és elröplül. És azóta turbékolok együtt, egyre, ugy-e? Azt se tudta, mi az élet, mi a lánság, mi a fiataltság és már asszony vagy. Ez meg itt szegény, már huszonkét éves, már kezd visszafelé nőni, már egészen nagy, már szinte olyan, mint egy asszony és nem vár rá senki legénye ebben az edugott, csöndes, paraszti faluban. És hogy az apja el ne pusztuljon, hogy az apjának meg legyen minden délben a jó huslevese, hogy puhább legyen a vánkosa, itt alszik, szomorodik, sóhajtozik előttem egymagában. Szegény, kicsi lányom...
— Papa, papa — mondta szomrehányólag Olga — én nem szomorodom. Én téged jobban szeretlek mindenkinél. Csak gyögyulnál már meg egészen.
— Az öreg öltözködni kezdett. Emezek átmentek a másik szobába.
— Az apának igaza van — mondta most hirtelen a fiatal asszony. — Igaza van. Neked férjhez kell menned.
— Odamentek az ablakhoz és szóltanul bámulták az erdős hegység friss, pompás tavaszát. Olga az ablaküvegre szoritotta a homlokát és sóhajtott egyet.
— És felkötöztök Pestre s a bácsi ott gyógyítja magát. És te férjhez mész. Én mondom, hogy férjhez mégy. Örült bambaság így átszenvedni ezt a szép, szép, ifjúságot. Én tudom, mit beszéllek. Én próbáltam már. Neked férjhez kell menned. Feljöttök majd Pestre.
— Olga leült egy székre és hirtelen zokogásban tört ki.
— Nem lehet. A papa megundorodott Pesttől. Gyűlöli az embereket és gyűlöli mindent. Meglátod, egy napig sem lesz ott, visszakivánczik. Neki a csönd kell, a nyugalom. Meghálna abban a rettenetes lármában, szük lakásában, megölné az emeletjárás, a szobalevegő. Nem lehet.
Katica végigsimitotta a síró lány arcát és csöndesen mondta:
— Majd csinálunk valamit. Majd én beszéllek veled.
— Nem, nem, nem — sirt föl újra a leány — belépusztulna. Inkább hadd pusztuljak én itt csöndben, egymagamban. Inkább akármit, akármit. Nem én leszek az első vén lány. És aztán nekem nem fáj semmin. Én rólam nem tud senki és én nem tudok senkiről. Nem is akarok tudni, én már erre születtem. Én nem is gondoltam erre soha és nem is kívántam soha. de soha és nem is éreztem semmit és nem is akartam érezni. De most... most látalak téged... és látom, hogy asszony vagy és olyan egészséges vagy, friss vagy, piros az arcod, szinte újra megszüpültél, egészen más vagy, az élet újjong minden mozdulatodon, a csipődön.

a melleden, az ujjaidon, a járásodon, kacag az arcom és ragyog a szemed... most aztán rá gondolom arra, hogy öt évvel fiatalabb vagy... és északra, kis csacsakám, mindig engem faggatál, hogy mi ez, meg mi az, emlékszel? — és együtt remegünk össze és én csitítgatlak, hogy még kislány vagy. És... és te most már mindent, mindent tudsz és én bámulhatok bele a világba, végig, végig.

Sirt, zokogott. Az asszony megint megsimogatta. Aztán eszemből mondta:

Ezt krisztuskodással nem lehet elintézni. Akinek született apácának, az nem akarja mindig a keresztet csokolgatni. Ha tudnád, ha tudnád, milyen az élet! Az csak álom volt mind arról, mi beszéltünk akkor. Libák voltunk. Azóta megjártuk a Gézával Bécsre, Drezdát, Berlin, Páris és magunk voltunk. Nem lehet ezt elbeszélni.

A fiatal asszonyon kéjes borzongás futott át, a lány meg az erőt nézte. Folyton az erőt nézte. Tavasz van és szinte langyos szellő fúj be ide is. Ott él az élet. Langyosság, szellő, virág, madárdal, tiszta, friss levegő és pompás napfény, tavasz, tavasz! Szomorú, nagy szemek még könnyesek voltak, szinte égtek és a még bántult, egyre bántult, a szemek gyönyörű keresztül szinte táncolt vad mámorban előtte a világ. Ott, ott hancurozni a pompás réten, fiatalon, frissen, erősen, bátran, szeretni és ölelni és csókolni. Buja, istentelen, vad gondolatok: inceskedtek vele, ezerszer elképzelt és lerajzolt figurák szinte tetet öltöttek előtte, emberek pompás meztelenségben hempergöztek, cupogtak a csókok és hangzott az ölelések roppanása. És lármás, zenés hangok kísérték ezt az egészet és az Olga ezen a napfényen, könnyes tavaszi napon elvesztette az ártatlanságát.

Az öreg kicsoszogott.

— Menjünk, menjünk. Te fiam, vigyázz a csirkékre, a tojásokra, meg a gazdaságra. Majd írok. Nem maradok sokáig oda. Nem hagyalak el. Talán már holnap... vissza is jövök.

A lány nem is emlékezett már a bucsuzásra. Talán össze sem csókolta azt a bájos, gyönyörű, ringó csipőjű asszonyt. Talán jobbulást sem kívánt az édesapjának. El sem kísérte őket. Felrohant a szobájába és most ott áll az erkélyen és onnan bálul... Ott mennek. Kató támogatja az öreget. Most fölsegítette a lépcsőn. Most jegyet váltanak. Amott már sípol is a vonat. Egyedül maradt...

Itt meg, az erkély alatt parasztleány áll. Fiatal, erős legény, a szomszéd Bauerék fia. Ott meg, a réten, az erdőn, a hegyen pompázik és ujjong a tavasz. Amott meg a boldog asszonygátra, a gyönyörűségre, a kéjre, a boldogságra gondol egy gyerekleány, a Kató...

Még egyszer hosszan lenézett az erkély alá, aztán eszemből, gyorsan, reszkető hangon mondta a Bauer-gyereknek:

— Jöjjön föl hát. Jöjjön föl hát.

A XV. osztály (St. Louis.) július és augusztus havi jelentése.

Bevétel: Átmozgatás a múlt óról \$36.18. Bevétel július hónap \$24.65. Bevétel augusztus hónap \$64.05. Kiadás: július hónap \$42.99, augusztus hónap \$70.03. Egyenleg: \$11.86.

Taglétszám júliusban 28, augusztusban 32. Tartottunk július hónap egy kedélyes estét közösen a 17-ik osztályral, mely \$13.50-et jövedelmezett. Augusztus hónap tartottunk a német, angol és a northi osztályral egy közös picnicet, mely egy erkölcsileg, mint anyagiul jól sikerült. Az eddigi leszámolás szerint \$110. jövedelem van. Ugyancsak augusztusban tartottuk meg az évi Lassalle ünnepélyünket saját helyiségünkben, mely \$4.50-et jövedelmezett a sajtónk javára.

Ugy az üzleti, mint az önképző gyűléseinket rendszeresen megtartottuk. Augusztus hónap rendkívüli gyűlést tartottunk a kongresszus és Osztályunk magáévá tette a legmesszebbmenő támogatást és sajtónk javára havonként 10 dollárt ad. Ezen határozatunknak minden körülmények között eleget fogunk tenni. A lefolyt események elvtársainkat nem hátráltatták az előhaladásban, sőt még használtak nekik, mert most még erősebb munkához fogtak. Ezen gyűlés rosszaságát fejezte ki azon szervezeteikkel szemben, melyek kötelességüknek a többszöri felszólításra sem tesznek eleget központunkkal szemben. Ezen szervezeteiket felszólítjuk, hogy tartsák kötelességüknek a sajtónk érdekében a legmesszebbmenő agitációt kifejezni nem pedig félrevonulni a mozgalomtól, semmivel sem törődve. Tartozásaikat pedig rövid időn belül egyenlítsék ki.

Jelenleg szép agitációt fejtünk ki. Választási utcai négygyűléseket tartunk, melyek felrúzzák az indifferenset. A környék szervezésére is nagy gondot fordítunk, aminek szép eredménye lesz.

Jelenleg terülvünk egy nagyobb magánhelyiséget bérelni, miáltal az agitációt jobban folytathatjuk.

A munkaviszonyok még a legrosszabbak, sőt jelenleg még sokkal rosszabbak, mint a krízis diáhhög korszakában voltak.

M. Spitzer' Charles Jost.

ELVTARSAK

Terjesszék a Népakaratot.

IPARI SZERVEZKEDÉS.

(Folytatás.)

Az American Federation of Labor szervezőinek sohasem terjedtek céljai és végjai az egész munkásosztály helyzetének megjavításáig.

A szakszervezetek minden egyes unióból "job trust"-ot alkotott. Valóban, a szakszervezetek vezetői csak a nagy ügyességet igénylő szakmák szervezését segítik elő. S midőn a szakma szervezve van, megvizsgálják a "job"-ok mennyiségét és megszabják, hogy hány ember elég az állások betöltésére.

Senkinek dolgozhatik szakmájában, hacsak nem tartozik a unionhoz. Senkinek tartozhatik a unionhoz, hacsak nem mesterember. Egy mesterember sem engedhető a unionba, míg le nem fizeti a tagsági díjat, mely néha \$500-ra is felugr. De még a union tagjaival is túlságosan megfizették a tagsági jogokat az egyik városból a másikba való áthelyezését. Senkinek tanulhatja meg a szakmát, hacsak életének egy bizonyos meghatározott korában nem megy inasnak és négy-öt évig vagy más meghatározott ideig nem tanul, mely idő alatt nagyon olcsó bérért — ugyszólván ingyen — kell munkaadójának szolgálatokat teljesítenie. A union vezetői nagyon ügyelnek arra, hogy 10-12 mesterember mellett egyenlő több inas ne legyen alkalmazható. A szakszervezet egyenesen arra törekszik, hogy minél kisebb számú munkás tanulhasson job mesteréig és így a hasznosabb szakmát kis számú tagjai számára monopolizálja. A szakszervezetek vezetői nem törődnek azzal, hogy évenként száz- és százszáz embert bocsátanak el a munkából, nem gondolkodnak afelett, hogy a munka piacára szorított ezen tömeg lenyomja az egész munkásosztály munkabérét; a szakszervezetek vezetői rá sem hederítenek arra a tényre, hogy szervezeteik tényleg nem is munkásszervezetek, hogy bár védik a szervezetükhez tartozó munkások bérét az által, hogy korlátozzák a union taglétszámát, de, mert éppen ezen korlátozás által megnövelik a nem-monopolizált "job"-ok keresőinek táborát: segítenek lenyomni a szakszervezetből kiszorított munkások bérét.

Ily unionok tehát fenntartják béreiket (ha ugyan fenntartják) nem a munkaadók költségein, hanem a munkásosztály kárán.

De míg a szakszervezeteknek vezetői meg tudják tartani jó hivatalukat, mint a union tisztviselői, nem törődnek azzal, hogy szervezeteik a munkásosztály szempontjából értéktelenek, sőt még rosszabbak az értéktelennél, mert mesterséges arisztokráciát teremtenek a munkásosztályban, amely segítségére van a kapitalistáknak elnyomni a munkások egy részét; nem törődnek azzal, hogy a szakszerinti szervezkedés megosztja, szétforgácsolja a munkásokat, mindezettel nem törődnek, sőt minden erejükkel azon vannak, hogy a szervezkedésnek ez a formája fenntartassék, mert ez számukra könnyű job-ot biztosít és oly pozícióba helyezi őket, ahol vígan szedhetik a munkaadóknak és politikusoknak vesztegető ajándékait, mindenkor, amikor csak azoknak szükségük van e unionok altisztjeire és közkatonáira.

Az ipari szervezkedés egyenes ellentéte a szervezkedés oly formájának, mely "job-trusztokat" teremt, amely a legjobb esetben is csak a munkásoknak egy részét fogadja be, a nagy tömeget azonban kizárja. A "világ ipari munkásai"-nak szervezetét nem azért szervezték, hogy a munkások egy részét távol tartsa a unionban való szervezkedéstől, hanem azért, hogy engedelményeket csikarjon ki a munkaadótól.

A "világ ipari munkásai"-nak szervezete kitárja ajtaját és behív minden bérmunkást külföldön is és arra törekszik, hogy tagja lehessen a unionnak minden munkás, bármely iparban legyen is foglalkoztatva és ahányszor csak változtatja egy munkás állását, munkáját, áthelyeztetik azon iparba, amelyben új foglalkozást talált.

TAFT ÉS AZ OSZTÁLYHARC.

Csak néhány héttel ezelőtt hirdette Taft, a republikánus párt elnöke, hogy nincs osztályharc, következésképp nincs is osztályharc. A minap pedig Athenben így szólt: "A munkaadónak és a munkásnak — vagy az egyesült munkásoknak — maguk között kell megvívni harcaikat."

Hát ki mondja, hogy harc van munkaadó és munkás között? Csak a szocialisták hirdetik ilyesmit. De Taft nem szocialista, mégis ezt mondta egy rögtönzött beszédének előszavában. Óvatosabbnak kellene lennie készületlen beszédeiben.

Értesítjük New York és környéke magyar munkásságát, hogy kiadóhivatalunk megbízta Herczeg Lajos munkástársunkat a Népakarat képviselővel. Megbizottunk időközönként felkeresi a környéki magyarságot. Kérjük ily alkalommal munkájában támogatni. Előfizetési és hirdetési összegeket, ugyszintén nyomdánk és könyvkereskedésünk részére rendeléseket felvehet.

KAPITALISTÁK ÉS PINKERTONOK

VÉRÉS MUNKÁJA.

Fred Jockey-nek, a nyugati bányászszövetség egyik tisztviselőjének Los Angelesben, azon vád alapján történt elfogatása hogy a "Yellow Aster Mining Company" tulajdonát képező, Randsburgban levő bányáját dinamittal felrobbantani szándékozott, bántulatos tényeket hozott napvilágra, amiben nagy szerepe van egy — nódetektívnek is.

Ez a nő, Mrs. Alice G. Clark, azt állítja, hogy azon vádiratot, amelynek alapján Jockey-t elfogták, ő írta és minden állítás, mely benne foglaltatik — hamis. A tényeknek elterjedése, egy összeesküvésnek folyamánya, amelynek célja egy ember börtönbe juttatása és a bányászszövetség tönkretétele volt. Joseph Coplant, egy los angelesi detektívet azzal vádol, hogy az revolvert tartott fejének és lövéssel fenyegette, ha nem úgy írja a jelentést, amint ő — Coplan — azt diktálta.

Jockey, aki a megyei börtönben ül, megtagadott minden nyilatkozattételt, midőn őt erre kérték. Ő az alelnöke a nyugati bányászszövetség 44-ik lokaljának és szervezetének tevékeny harcosa. Ő volt az — mint Clark asszony beszél — kire leginkább látja a bányatulajdonosok foga. Tevékenysége, becsületes működése és nagy befolyása a union ügyeire, sehogy sem tetszett a bányatulajdonosoknak. Ezért lettek ellenségeivé és ezért szerették őt láb alól eltenni.

Jockey szombaton lett elfogva egy Randsburgból jött távirat folytán, épp akkor, amikor Clark asszonynál volt látogatóban.

Elfogatása után azonnal szabadon bocsátották, de még az nap délután ismét elfogták, egy a randsburgi rendőrségtől kapott távirati utasításra.

Mrs. Clark a következőkben adja elő az összeesküvés történetét, amely a szenzációs vádra és elfogatásra vezetett:

A Hurst detektív-ügynökség fogadta őt fel a Yellow-Astor-féle bányatársaság részére kéme, hogy annak Randsburgban levő telepein kutassa ki, kik azok, akik a társaságtól lopják a fémeket.

Midőn azonban működését megkezdte úgy találta, hogy őt tulajdonképpen nem is a zsványok kikutatására fogadták fel, hanem azért, hogy bármily piszkos módon indokokat keresen, amelyek alapján meg lehetne törni a uniót.

Férje, ki szintén a los-angelesi detektív-ügynökségnél volt alkalmazva, nem találván incrimináló vádakot a bányászok ellen, attól való félelmében, hogy állását elveszíti, ehatározta, hogy felrobbantja a bányát, miáltal több ember életét veszíti és a bünt Jockeyra és másokra tolja. Ezen elhatározását nem hajtotta végre. A bányatulajdonosok, nem lévén megelégedve a detektív munkájával, azt főzték ki, hogy Coplan keverje valahogy Jockey-t összeesküvésbe.

Egy délután Coplan Clark asszonyt irodájába hivatta s mikor ő — Clarkné — ott megjelent, rázarta az ajtót és egy irott vádlevelt aláírására kényszerítette, amely szerint Jockey elmondta Clarknének, hogy a bányatársaság épüeteit és egyéb tulajdonait felrobbantja.

Midőn Clarkné asszony vonakodott a vádiratot aláírni, Coplan halállal fenyegette meg.

"A vád hamis" — jelentette ki Clarkné asszony. Jockey ártatlan s ezt szemébe fogom mondani Coplannak és el fogom mondani az egész történetet a bírának, az esküdteknek és az egész világnak. El fogom mondani, mily gyalogzatos módon akartak kényszeríteni arra, hogy a Jockey elleni akcióhoz hozzájáruljak. Kijelentem, hogy az ellene emelt vád hamis. Az egyedüli bűnösök férjem és Coplan, más néven Nelson, kik képtelenek voltak bizonyítékokat szerezni a bányászok ellen, hát gaztett elkövetésére hátróztak el magukat.

Clark — a saját férjem — biztatott, hogy robbantsam fel a Yellow-Astor-féle bányát, hogy több ember ott életét veszítse."

Clarkné asszony munkája — mint ő mondja — veszélyes volt, de nagyon érdekes. Még mielőtt ezt a dolgot napvilágra hozta, a Pinkerton-féle detektív-ügynökségnél volt alkalmazva, mint kém.

Midőn egy laptudósítóval lakása ajtajában találkoztam, mindkét kezében revolvert tartva fogadta őt, mert — mint mondja — férje és Coplan az életére törnek.

"Engem a detektív-ügynökség fogadott föl a bányatársulat igazgatóinak keresésére, hogy kikutassam, hogy a társaságtól nagy mennyiségben ellopott fém hová kerül, mert a tisztviselők azt hitték, hogy azt a bányászok lopják. A férfi-detektívek nem voltak képesek kikutatni, azért alkalmaztak engem, azt hívnék, hogy a bányászok a "vörös lámpás házak" nőinél helyezik el, akiknél én, mint nő könnyebben kuthatok, mint a férfiak.

Az én működésem tehát csak arra a kerületre szorítkozott.

Varrónéknak adtam ki magam s mindent megtudtam, ami a bányában és a bánya vidékén történik, de nem tudtam egyetlen adatot sem találni arra, hogy a bányászok lopják a társaságot.

Férjem eközben, semmirevaló lusta kreatúrává súlydelt, most pedig a Pacific Electric Companial mint kocsivezető van alkalmazva.

Egy este — éppen vacsoránál ültem — fér-

jem jött és panaszkodott hogy állását elveszíti, ha csak nem tesz "valamit". Fel kellene robbantani a bányát — beszélte egész nyugodtsággal — és a szervezett bányászokra kellene szólni a dolgot. Megborzadtam, de ő kiszámította a legapróbb részletekig.

Coplan is bejött, midőn férjem még folytatta rettenetes szándékának elbeszélését és mosolygott rá, de nem szólt semmit.

Még ugyanezen éjjel Coplan áruhába öltözve — mint egy néger feketére mázolvá — szobámba tört. Kezében revolvert tartott és azzal fenyegetett, hogy lelő, ha kiáltok.

Amikor látta hogy nálam célt nem ér, hogy gonosz szándékának végrehajtására kapható nem vagyok, férjem tervét tette magáévá és arra kért, hogy a zsinort én gyujtsam meg s majd az egész dolgot Jockey-ra tolják.

Ez ellen tiltakoztam és azt is fehoztam, hogy én is ott vehetném életemet. Erre ő azzal biztatott, hogy ne féljek, mert ők a zsinort hosszúra csinálják és ha meggyujtom rohanjak el.

Megmondtam neki, hogy lelőhet, de ily tett elkövetésére engem fel nem használhat. Midőn látta, hogy rendíthetetlen vagyok ott hagyott, de másnap irodájába hivatott és revolvert szegezvén felém, a Jockeyra vonatkozó hamis jelentés aláírására kényszerített.

Eddig jelentéseimet egyenesen a los angelesi irodának tettem, számom "M. 40." volt, de értesültem, hogy ezután Coplan veszi át azokat.

Midőn átolvastam a jelentést, csaknem elájultam. Oly állítás is van benne, hogy Jockey 50 font dinamit felrobbantásával rombadönti a bányát s tönkreteszi az összes csöveket.

Körülbelül 16-szor tettem hasonló jelentést, hasonló körülmények között.

S okom van hinni, hogy a bánya tisztviselői tudták, hogy a jelentések hazugok és hogy ők bizgattak az összeesküvésre.

A magam részéről minden lehetőt megteszek hogy segítségére legyek Jockeynek borzasztó ügyében. A rabot holnap Randsburgba viszik s valószínű hogy a bányavárosba való megérkezése kritikus helyzetet fog teremteni, mert, amint hírlík, a szervezett bányászok meg akarják torolni Jockey elfogatását."

EGYLETI HIREK.

Értesítjük az osztályok titkárait, hogy a pénztári jelentést és az augusztus 30-iki értekezlet jelentését szétküldtük. Ha valamely osztály titkára, bármily oknál fogva nem kapta meg, értesítse arról haladéktalanul a Központi titkárságot.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. II. osztálya folyó hó 12-én, szombaton este 8 órakor tartja rendes havi ülését. Ugyanakkor tartja beszámolóját a kongresszusra küldött is.

A tagok pontos megjelenését kéri a Titkár.

Fölkérünk az első osztály tagjait, hogy az e hó 12-én tartandó rendes negyedévi gyűlésen, a napirend fontosságára való tekintettel, okvetlenül megjelenjen szveskedjenek. Titkár.

A Pittsburg és Környéke Socialista Munkás Szervezet a Munkás Betegségélyző Szövetség 15-ik osztályával együtt, folyó év, szeptember hó 11-én, pénteken este, az East Pittsburgi TURNER HALL összes termeiben, táncsal és műkedvelői előadással egybekötött LASSALLE ÜNNEPÉLYT rendez, melyre a környéki magyarságot tisztelettel meghívja a rendezőség. Szinre kerül Gabányi Árpád 3 felvonásos vigjátéka: AZ APÓSOK.

A Philadelphai Szoc. Munk. Szerv. szeptember 12-én, szombat este 8 órakor, saját helyiségében, 800 Parrish St., dal-, szavalat- és táncmulatsággal egybekötött LASSALLE ÜNNEPÉLYT rendez, melyre Philadelphia és környéke magyarságát tisztelettel meghívja a rendezőség.

Tekintettel arra, hogy az ünnepély tiszta jövedelme a Népakarat javára lesz fordítva, elvárjuk, hogy minden magyar munkás ott legyen.

A Chicagai Magyar Szocialista Munkás Szervezet 1908 szeptember 27-én, a TEUTONIEN TURNER GROVE-ban (Ashland Ave. és 53-ik St. sarkán) nagy SZÜRETI MULATSÁGOT rendez. Belépti-díj 25 cent. Kezdeté délután 2 órakor. Vacsora este 6 órakor. Magyar cigány zene.

A San Francisco-i Szocialista Munkás Szervezet 1908 évi szeptember 27-én, a GREEN WALLEY PPARC-ban tánc, tekeverseny és polgári házassággal egybekötött SZÜRETI MULATSÁGOT rendez. Belépti-díj 25 cent.

A Milwaukee-i Szocialista Munkás Önképző és Dalkör 1908 szeptember 27-én, vasárnap délután három órakor nagy szüreti mulatságot rendez a „Freigemeinde Hall"-ban, (4-ik utca 262.), amelyre az elvtársakat és munkástársakat tisztelettel meghívja a Rendezőség. Belépti-díj 15 cent.

A Munkás Betegségélyző Szövetség első osztálya f. hó 11-én, pénteken este 8 órakor tartja rendes üzleti ülését. A tagok pontos megjelenését kérem annál is inkább, mivel fontos ügyek elintézése vár az osztályra.

REGÉNY.

A Kreutzer-Szonáta.

Irta: Tolsztoj Leó gróf.

(Folytatás.)

(21)

A gyermekek egy okkal több voltak arra, hogy újra meg újra perpatvarok támadjanak köztünk és mentül nagyobbak lettek annál inkább váltak örökös küzdelem tárgyává, örökös perpatvarok ürügévé; fegyverül használtuk őket egymás ellen folytatott harcunkban; mindegyikünknek volt egy kedvence, kit fegyverül használtunk; az enyém Vazul volt, az övé Liza.

Egyébiránt, mikor a gyerekek elérték azt a kort, amikor már a jellem fejlődni kezd, megtörtént, hogy szövetségeseink lettek, kiket mindegyikünk magának igyekezett megnyerni.

A szegények borzasztóan szenvedtek e miatt, de nekünk örökös zsörtölődésünk között nem volt elég szabad a fejünk arra, hogy rájuk is gondoljunk.

A fiu az én szövetségeseim volt; ami a lányt, nóm kedvencét illeti, aki ő rá hasonlított, gyakran azon a ponton voltam, hogy gyűlöljem.

XV.

Eleinte a birtokunkon éltünk, aztán a városba költöztünk és ha a katasztrófa nem jött volna közbe, ezt az életmódot folytattam volna öregségemig és azt hittem volna, hogy életem boldogan folyt le — nem túlságosan jól ugyan, de valami nagyon rosszul se — úgy, ahogyan a legtöbb ember élete szokott lefolyni.

Nem ismertem volna meg a boldogtalanságnak, a nemtelen hazugságnak az örvényét, amelybe belemerültem, alig tudtam volna meg, hogy nincs minden egészen rendben.

Mindenekelőtt azt éreztem, hogy én, a férfi, akinek felfogásom szerint az urnak kellett volna lenni, nem voltam egyéb, mint nóm rabszolgája; papucs alatt voltam és sehogy se tudtam ebből a helyzetből kivánszorogni.

Tekintélyem elvesztésének különösen a gyerekek voltak okai; szerettem volna magamat szabaddá tenni, de képtelen voltam rá, képtelen voltam tekintélyemet visszaszerezni. Nóm az által, hogy a gyermekeket fölnevelte és rájuk támaszkodott, uralkodott.

Akkor nem értettem meg, hogy lehetetlen, miképp ne uralkodjak, különösen azért, mert amidőn férjhez ment, erkölcsileg hasonlíthatatlanul fölöttem állott, valamint minden fiatal lány hasonlíthatatlanul a férfi felett áll, miután hasonlíthatatlanul tisztább a férfinnél.

És jegyezze meg magának azt, hogy különösen a mi társadalmunkból való asszony rendszeren rossz, erkölcsi érték nélkül való fecsegő, önfejű teremtés, mig ellenben a fiatal leány husz éves koráig rendszeren elragadó, elbűvölő, minden ízés és magasztos iránt fogékony.

Miért van ez? Nyiltan azért, mert a férjek olyan mélyen sülyedtek, hogy a nőket is lesülyesztik a maguk színvonalára.

A fiuk és a leányok egyforma képességekkel születnek, de a leányok erkölcsi értéke sokkal nagyobb. Mindenekelőtt a fiatal lány nincs alávetve azoknak az érzelmrotó csábításoknak, a melyeknek minden fiatal ember kivétel nélkül alá van vetve. Nem ismeri sem a dohányt, sem a bort, sem a kártyát, sem a pájtáskodást, sem a nyilvános házakat. S aztán, ami a fő, a fiatal leány testileg tisztta.

Ez az oka annak, hogy már mint fiatal leányok fölöttünk állanak és fölöttünk állanak, miután férjhez mentek, a mi társadalmunkban, ahol a megélhetés végett nem kell dolgozni, fölöttünk állnak a szülés, a lebetegedés és a szoptatás komoy és nehéz művelete alatt.

A nő, amikor a világra hooz, hogy gyermekeket s odányújtja neki emlőjét, világosan látja, hogy az ő feladata sokkal komolyabb, mint a férfié, aki a zemsztvóban vagy a törvénytörésnél, vagy a tanácsban ül; a nő tudja, hogy a földolog a pénz és hogy a pénz különféle módokkal kereshető és hogy a férfiak foglalkozása nem is felel meg oly feltétlen a szükségyszerűségnek, mint a gyermekek táplálása.

Ez októl a nő szükségszűren fölötte áll a férfinnak és uralkodnia kell fölötte. De a mi társadalmunkból férfiú ezt nemcsak, hogy el nem ismeri, hanem ellenkezőleg fenhéjazva néz le a nőre és megveti azt, amit a nő tesz.

Igy az én nóm is megvetette a zemsztvóban kifejtett munkásságomat, mert ő gyermekeket szült és szoptatott. Én meg részemről meg voltam győződve, hogy a nő munkája a világon a legmegvetendőbb, amelyet ki szabad és ki kell gonyolnunk.

Ez a kölcsönös megvetés még inkább elválasztott bennünket; egymáshoz való viszonyunk mind ellenségesebb lett és házas életünkben elérkezett az az időpont, amidőn nemcsak az egyenetlenkedés idézett elő ellenségeskedést, hanem az ellenségeskedés idézett elő egyenetlenkedést. Akármint mondtam is a nóm, hasonlóképpen cselekedett.

Házasságunk negyedik évében hallgatagon megállapodtunk abban, hogy köztünk semmiféle értelmi közösség nem lehetséges és nem is igyekeztünk ilyen közösséget helyreállítani.

(Folytatjuk.)

LAPUNK MEGBIZOTTAL.

Alron, O. Huszer F. 377 So. Broadway. Allegheny, Pa. F. Mayer, 1308 Howard St. Brooklyn, N. Y. J. Havasy, 34 Staggas St. Bridgeport, Conn. C. Wellner, 53 Cherry St. Berwick, Pa. E. Kömives, 1210 2nd St. Buffalo, N. Y. M. Weisz, 34 Kail St. Barberton, O. Botos Imre, 244 Mulberry St. Cleveland, O. S. K. Hóráth, 3536 W. 66th St. Cincinnati, O. John Juhász, 1941 Central Ave. Chicago, Ill. L. Nagy, 27 Irving Ave. Columbus, O. J. Jergasits, 253 2nd St. Divernon, Ill. Janka István. Erie, Pa. Tótháti Béla, 548 W. 19th St. Elizabethport, N. J. Oppmann M., 358 Port Ave. Hartford, Conn. M. Schultzeiz, 52 Grand St. Lynn és Boston, Czapp István, 23 Collins St. Lansing, Mich. A. Neumann, 927 Division St. Milwaukee, Wis. Marák J., 1344 National Ave. McKeesport, Pa. Braun M., 221 Jerome St. Newark, N. J. Róna D. 136 Boyden St. Newark, O. Turuc Pál. North Tonawanda, N. J. Mayer, 229 Frederika St. New Brunswick, J. Kovács, 41 Somerset St. Oakland és vidéke, Cal. Almássy F., 484 25th St. Oakland, Cal.

Eelőleges jelentés.

A New Yorki Magyarajku Bádóságok és Szerelők Szakgyulete 1908. október 10-én, szombaton, a Yorkville Casinóban, 86th St., (2. és 3. Ave. között) színelőddal egybekötött nagy ÖSZI MULATSÁGOT rendez. Színré kerül A megváltás felé, színmű 3 felvonásban, írta Garami Ernő. A budapesti vigszínházban nagy sikert aratott. Kezdeti este 8 órákor. Belépti díj 25c., ruhatár 15c. A tiszta jövedelem a munkanélküli alap javára fordítatik.

"A tőke vallása" az a füzet, amely izzó győlöletet vált ki az olvasó lelkéből a mai társadalmi rendszer igazságtalanságai ellen és megtanít bennünket arra, hogy mit kell cselekednünk, hogy megtörjük a tőke hatalmát. Miért nem szerzi be? Ára csak 10c.

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyleti helyisége 516 E. 6th St. Üzleti üléseit tartja minden hó első szombatján. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet. II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet II. oszt. helyisége 404 E. 6th St. I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet. III. osztály. Brooklyn Magyar Szoc. köré 5 Boerum St. (So. Labor Club helyiségeben) van. Titkár Karl Stefanko, 53 Shore St., hová minden levél intézendő. Gyülesek minden hó második hétfőjén este 8 órákor. IV. osztály. Elizabethport-i Szoc. Munkás Szerv. Gyüleseit tartja a Knoll-Hallban, 463 East Jersey St. Minden 3-ik szombatban vita vagy felolvasás. Utolsó szombatban üzleti ülések. Titkár M. Oppmann, 193 Ripley Pl. V. osztály. Newark-i Szoc. Munkás Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-ső szombatján és a többi szombatban vita vagy felolvasás 20 West St. Plavetzky szalon helyiségeben. Titkár Adler Lajos, 27 Mercer St. VI. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szerv. Gyüleseit tartja minden hó második és minden hó negyedik vasárnapján délelőtt 9 órákor 834 Albany Street, Kurung elvtársnál. Titkár A. Baán, 920 Duane Ave. VII. osztály. Pittsburg és környéke Szoc. Munk. Szerv. Minden hó 2-ik vasárnapján tartja üzleti gyüleseit és minden szerdán este vitastélyt vagy felolvasást tartk magánhelyiségeben, 210 Electric Ave. Titkár Majkutik F. Levelező titkár A. Weisz, 610 Sycamore St., E. Pittsburg, Pa. A szervezetet érdeklő levelek ide címezendők. VIII. osztály. McKeesport Magyar Szoc. Munkás Szerv. magánhelyisége 149 2nd St. Üzleti gyűlés minden hó első vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap eszmecsere. Levelező titkár Kriszter M., 401 Jerome Ave., hova a szervezetet érdeklő levelek intézendők. IX. osztály. San Francisco-i Szoc. Munkás Szerv. Gyüleseit tartja minden hó első szombatján, a többiekben vita vagy felolvasás. A szervezet helyisége 883 McAlister St. Titkár Stern M., 3299 Scott St., Szervezetünket érdeklő leveleket kérem ide címezni. X. osztály. Cleveland Magyar Szoc. Munk. Szerv. (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party.) Titkár Erben J., 2819 Detroit Ave. Minden a szervezetet érdeklő levelek ide küldendők. Gyüleseit tartja minden hó első kedjén, 1949 W. 25th St. magánhelyiségeben. XI. osztály. Milwaukee, Wis. Szoc. Munkás Szerv. Titkár J. Mayer József, 5124 Reservoir Ave. Üzleti gyüleseit tartja minden hó első vasárnap délutánján, "Hoffmann Hall", cor. 4th and Chesnut St. XII. osztály. Philadelphia-i Szoc. Munkás Szerv. Titkár J. Mayer József, 5124 Reservoir Ave. Üzleti gyüleseit tartja minden hó első vasárnap délutánján, "Hoffmann Hall", cor. 4th and Chesnut St. XIII. osztály. Lev. titk. Tudor J., 461 Myrtle Street, hová minden a szervezetet érdeklő levelek címzendők. Üzleti gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3 órákor, 800 Parrish St. (magánhelyiség.) Minden szombat este felolvasás vagy vitastély. XIV. osztály. Buffalo-i Szoc. Munkás Szervezet. Levelező titkár Kelemen B. 234 Adams Street, hová a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Gyülesek, felolvasások és vitastélyek minden szerda este magánhelyiségünkben 174 Austin Ave. XV. osztály. A St. Louis-i Marx Károly Munk. Önk. Egylet. Magánhelyisége nyitva minden este. Titkár M. Spitzer, 1430 So. 3rd St. Összejeveleseit tartja hetenként 1-2-szor, a következők sorrendben: Keddi napokon olvasó-, i. és 3. csütörtökön üzleti ülések a többi csütörtökön retorikai előadások. Vasárnap délutánoként szórakoztatásra szánt családi összejöveteleket. Magánhelyisége 1606 So. 7th St. A dalárda dalórait tartja minden vasárnap d. e. 9-12-ig. Titkár Reich J., 208 So. 11th St. XVI. osztály. Baltimore-i Locusponti Szoc. Munk. Szerv. Gyüleseit tartja minden harmadik, havi üléseit pedig minden c. 5. vasárnapján a hónapnak délelőtt 10-12-ig. Titkár Ch. Varró, 14 N. Curley St. XVII. osztály. St. Louis-i North Side-i Szoc. Munkás Szervezet; üzleti üléseit tartja minden hó 1-ső és 3-ik sz. rdáján, magánhelyiségeben, 2412 N. 14th St. Minden hétfőn este vita vagy felolvasás. Titkár Lászy J., 2401 N. 9th St., hova minden az osztályt érdeklő levelek címzendők. XVIII. osztály. Springfield-i Szoc. Munk. Szerv. Gyüleseit tartja 209 N. 16th St. Titkár Gy. Németh András, kihez minden a szervezetet érdeklő levél címzendő. XIX. osztály. Chicago-i Szoc. Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Magánhelyisége 698 Fulton St. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-ső vasárnapján d. u. Minden szombatban este vita vagy felolvasás. A szervezetet érdeklő leveleket C. Berki, 371 Park Avenue, levelezőhöz intézendők.

A dalárda dalórait tartja minden vasárnap d. e. 9-12-ig a Fulton St. 698 sz. alatt levő helyiségben. XX. oszt. Cincinnati-i Szocialista Munk. Szerv. Az üzleti gyüleseit tartja minden hónap negyedik vasárnapján d. e. 9 órákor. Minden vasárnap d. e. vita vagy felolvasás 1828 Race St., Jung-féle teremben. Jégző P. Piblinger, 199 Odeon St. XXI. oszt. Akron, O. Lev. titkár Huszer F., 377 So. Broadway, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. XXIII. osztály. New Brunswick-i Szoc. Munkás Szerv. Gyüleseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján magánhelyiségeben, 303 Neilson St. Titkár F. Dévizs, 301 Neilson St.. XXIV. oszt. Erie, Pa. Titkár Waída B., 1220 W. 18th Street, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. XXVI. oszt. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titk. Fleischer S., 911 Broadway, Oakland Cal. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 és fél órákor. Minden hó első vasárnapján vita vagy felolvasás tartatik 337 12th St. (Castle Hall), Oakland, Cal. XXVII. oszt. Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szerv. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, 625 Fishgate St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 órákor havi- és minden 1-ső vasárnap d. u. vita, felolvasás és szántan tanítás 2907 Adams St. XXVIII. osztály. Chicago-i Szoc. Munk. Szerv. 2-ik oszt. Titkár L. Ritzinger, 3441 So. Halstead St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. XXIX. oszt. Newark, O. Szoc. Munkás Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján, 389 Baltimore St. alatti magánhelyiségben. Lev. titkár Turuc P., cor. Cedar and Washington St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár, Jergasits János, 253 Second St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Üzleti üléseit tartja minden hó első vasárnapján, d. u. 10 órákor havi- és minden 1-ső vasárnap d. u. vita, felolvasás és szántan tanítás 2907 Adams St. XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyüleseit tartja minden hó 4-ik szombatján este 8 órákor. Képzőgyüleseit minden hó első és harmadik szombat estéjén tartja a szervezetet magánhelyiségeben, 805 East St. Titkár S. Nyiró 805 East St., hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. XXXII. oszt. Bridgeport, Conn. Lev. titkár L. Sido, 53 Cherry St. Minden szombatban este képző gyűlés. A rendez havi üzleti üléseit tartja minden hó első vasárnapján, d. u. fél 3 órákor magán helyiségében, 257 Howard Ave. XXXIII. oszt. E. Chicago, Ind. Titkár Gyurgyik János, Box 436. Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3-tól. Minden vasárnap vita és társ. összejövetel. Helyisége a Szász-féle Hallban van. XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munk. Szervezet. Gyüleseit tartja minden hónap első csütörtök este 2605 E. 79th St., saját helyiségében. A többi csütörtök esteken vita vagy felolvasás. Titkár Blasko J., 2606 E. 89th St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. AZI. W. W. MAGYAR LOCALJAI. "Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet" (Industr. Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyüleseit tartja minden hó 1-ső és 3-ik vasárnap délelőttjén, a Szabóság vendéglőjében, 512 E. 6th St. Levélcím L. Farkas, 516 E. 6th St. (Népakaratomyomda.) A Chicago-i Ladies Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyüleseit tartja minden hó első és harmadik kedjén este 7 órákor, 8-10 Clark St. A Philadelphai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Industrial Local No. 404, I. W. W.) gyüleseit tartja minden hó második vasárnapján, d. u. 2 órákor és minden negyedik csütörtökön este 8 órákor 800 Parrish St. Pénzügyi titkár L. Basky, 998 N. Lawrence St., kihez minden 12 osztályt érdeklő levél intézendő. I. W. W. L. U. 25 Br. 2' (I. W. W. Newarki Magyar Vas- és Fém munkások Csoportjának helyisége 20 West St. Plavetzky-szálló. Hivatalos irait tartja minden szombat este 8-10 óráig. Beiktatási díj 30c. Havi járuléka 25c. Felhívjuk magyar munkástársainkat a beiktatkozára. Adler Lajos, titkár. A Magyarajku Bádóságok és Szerelők Szakgyulete. 1567 2nd Ave. I. emelet (Uj világ kávéház). Összejevetel minden kedden este 8-10 óráig és vasárnap délelőtt 9-12-ig. Elnök Fazekas Lajos, II. elnök Altmann Vilmos, I. p. u. titkár, Fuchner László, 302 E. 84th St., New York, II. p. u. titk. Banczik J., Jégző Stark Károly, II. jégző Willinger Ed., Ellenőrök: Weisz A., Gluck H., Klein K. I. könyvtáros Schwarz S. II. könyvtáros Markovits J. Teremőr és lapkezelő Schwarz I. Az Amerikai Magyar Vas- és Fém munkások Szakgyülestele 206-208 E. 86th St. Klein's Hall. I. em. Elnök Niederlander Hugó, jégző Kovács Béni. Összejevetel minden vasárnap d. e. 10-12 óráig. New Yorki Magyar Famunkások Szakszervezete. Összejeveleleit tartja minden szombat este 8-10-ig, vasárnap d. e. 9-12-ig 1567 2nd Ave., "Ujvilág" kávéház, első emelet. Elnök Roszlovetzki M., 334 E. 87th St., titkár Mike J., 1567 2nd Ave. Newarki (N. J.) Petőfi Munkás Dalkör. Elnök: Sász Béla, Titkár: Keserő Pál (147 Court St.) Gyüleseit tartja a Plavetzki-Hallban. (20 West St.) MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG. Ügykezelőség és székhely: E. Pittsburg, Pa. Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján d. e. fél kilenc órától. Az összes levelek S. Marossy, 405 Arlington Ave., Mt. Oliver, Pittsburg, Pa. küldendők. A központi titkárral hivatalos ügyekben beszélni lehet minden hétfőn este 8-tól fél 10-ig. Az intéző bizottság 210 Electric Ave., E. Pittsburg, Pa. tartja rendezé üléseit. Intéző bizottsági elnök: Gross Henry, P. O. B. 39, E. Pittsburg, Pa. Alélnök: Stumpfer János, E. Pittsburg, Pa. P. u. és lev. titkár S. Marossy, 405 Arlington Ave., Mt. Oliver, Pittsburg, Pa. Pénztárnok: Gyékis Henrik, 809 East St., North Side, Pittsburg, Pa. Jégző Székely Imre, 242 P. O. B. East Pittsburg, Pa. Számvizsgálók: Gross L. Weisz Márton, Neutza János, P. O. B. 385 E. Pittsburg, Pa. Ellenőrök: Gluck Frigyes, Viszlay Béla. Szervező: Knotrók Sámuel, 805 East St., North Side, Pittsburg, Pa. Osztályok: I. osztály. New York. Elnök Schwartz József, P. u. és I. titk. Láng D. c. o. Sántó 224 E. 67th St. Pénztárnok Buxbaum Gyula, 1685 1st Ave. Hivatalos orvos Dr. M. Slabey, 226 E. 72nd St., Telephone 6060-79th. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik péntek este képző gyüleseit minden hó 4-ik szombat este helyiségében 404 E. 64th St. (Hunyadi Hall). II. oszt. Cleveland, O. Elnök Németh I., P. titk. So. Ir. István 2049 W. 29th St., pénztárnok Szemenyel Imre, 3711 W. Lorain Ave. Gyüleseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt. Hivatalos orvos Dr. Franciscus, 3242 Lorain Ave. III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. Titkár Zoltán György, 303 Neilson St. Pénztárnok Walljus József, 300 Neilson St. Gyüleseit tartja minden 4-ik vasárnap, 303 Neilson St.

IV. osztály. Hartford, Conn. P. u. és lev. titkár Schultzeiz M., 52 Grand St., hová az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Kaszsig Gy., 46 York St. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén este 8 órákor, felolvasásokat tart minden hó 1-ső vasárnap délutánján. V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Gallé B. P. u. és lev. titkár Csontos János 230 Clark Place. Pénztárnok J. Trauner, 431 Magnolia Ave. Orvos Dr. Stein Emil, 155 2nd St. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik kedd estéjén. VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Pénztárnok Vets József, lakik 2266 Jefferson Ave., p. u. és lev. titkár Simonffy Sándor, 8 Vanderbilt Ave. Gyüleseit tartja minden harmadik vasárnap délután 2 órától az Asvay-féle helyiségben. VII. osztály. Lynn, P. u. és lev. titkár Dobrovits András, P. O. Box 35. VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénztárnok Rettig Károly, lakik 47 Mercer St. Pénzügyi és lev. titkár Edison L., 74 So. Orange Ave. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén, 20 West St. Hivatalos orvos Dr. M. Bruck 351 Washington St., Rendelő órák délelőtt 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 6-8-ig. Minden havi gyűlés előtt való kedden tisztviselő gyűlés. Buffalo, N. Y. Elnök Singer J. Pénztárnok Vámosy M., levelező és pénzügyi titkár Popovits J., 394 Tonawanda St., hova minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján 174 Austin St. Hiv. orvos Dr. Hoffmayer, lakik 150 East St. X. osztály. Erie, Pa. Titkár Lovas István, 721 W. 2nd St., hova mindennemű az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénzt. Tótháti B., 548 W. 19th St., Orvos Dr. Ackermann, lakik 9-ik 11 W. St. Telephone Mutual YL.1447. Gyüleshelyiség 831 W. 2nd St. Gyüleseit tartja minden hó 1-ső és 3-ik szombatján este 8 órákor. XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szoknya András. Pénztárnok Végessz János, P. u. és lev. titkár Paulik Lajos, lakik 230 Valley St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik péntekjén, este 8 órákor, 101 Nassau St. XII. osztály. Chicago, Ill. P. u. és lev. titkár L. Szabó, 496 N. Robery St., hová minden a betegsegelyzőt érdeklő levelek intézendők. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 órákor, 698 Fulton St. XIV. oszt. Schenectady. Titkár L. Tóth, 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frantvain 207 Sunsect St. Gyüleseit tartja minden hó harmadik csütörtökjén este 8 órákor. XV. osztály. East Pittsburg, Pa. Elnök Gross H. u. és lev. titkár Székely Imre, P. O. B. 242 E. Pittsburg, Pa. Gyüleseit tartja minden hó 4-ik vasárnap délelőtti órákban 210 Electric Ave. XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök Mandel János. Pénztárnok Kish Gergely (lakik 162 Miller St.) Titkár Lahman István 1811 So. 11th St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos S. S. Kohn 208 Soular St. Rendelő délelőtt 10-től 12-ig d. u. 4-től 8-30-ig. Telephone Kinloch Central 9299-L. Bell Sidney 2215. Gyülesek minden hó 3-ik vasárnap délután 2 órákor, 1606 So. 7th Street. XVII. oszt. Philadelphia. Elnök Ternay F. Pénztárnok Papp Sándor, 418 S. 4th St., p. u. titkár Koppány Gy., 326 Chestnut St., lev. titkár Földi L., 711 Fairmount Ave. Hivatalos orv. Dr. Steiner S. 851 N. 5th St. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, délután 2 órákor 800 Parrish St. (magánhelyiség.) XVIII. osztály. Hoboken, N. J. Elnök Ador József. Titkár Klein Béla, lakik 91 Grand St., pénztárnok Lax Izidor, 456 Newark St. Üzleti gyüleseit tartja minden hó 3-ik szombat este, képző gyüleseit minden hó első szombat estéjén. XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Pollák B., p. u. és lev. titkár J. Neumann, c. o. Pollák, 33 Monroe St., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Bujáki János, lakik: 14 Grand Street, Garfield, N. J. Hivatalos orvos Dr. Hajtinger Kálmán. Gyüleseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján d. u. 4 órákor 2nd Ave., Molitor-Sz. Hallban. XX. oszt. Bridgeport, Conn. Elnök Naményi Sándor. Lev. titkár Horváth Pál, 209 Pine St. Pénztárnok Bajko István, 174 Pine St. Rendes gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 3 órákor 257 Howard Ave. XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orosz István, 13774 Minna St. Pénztárnok Dobronka F., 1363 Minna St. Gyüleseit tartja minden hó 1-ső és harmadik szerdáján este 8 órákor 883 McAlister St., az S. L. P. helyiségében. XXII. oszt. Manayunk, Pa. Elnök J. Kanicsár, p. u. és lev. titkár Ferenci Gy., 131 Levinger St., pénztárnok J. Pinter, 4407 Main St. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 órákor a pénztárnok lakásán. XXIII. oszt. Allegheny, Pa. Elnök Marossy István. Pénztárnos H. Gyékis. Titkár Bankovits I., 1517 Chartiers St. Gyüleseit tartja minden hó 2-ik szombat estéjén 803 East St. magánhelyiségében. XXIV. oszt. Berwick, Pa. Elnök: Hoffenberg J., p. u. és lev. titkár Kömives J., 1210 2nd Ave., hova minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Rendes havi gyüleseit tartja minden hó 3-ik szombat estéjén, este fél 8 órákor. A többi szombat esteken képző gyülesek tart. XXV. osztály. Franklin-Furnace, N. J. Titkár A. Kiss, P. O. L. 339. Elnök Nagy Károly. XXVI. osztály. Newark, O. Elnök. Turucz Pál, pénzt. Botos Antal, 339 Washington St., I. és p. titk. Bauer J., 350 Schuler St., kih z az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyülesek minden hó 3-ik vasárnapján tartatnak 389 Batimlore St. alatti magánhelyiségben. XXVII. oszt. Columbus, O. Titkár Williger József, 219 E. Main St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. XXVIII. oszt. Peoria, Ill. Elnök és pénztárnok Takács István, lakik 625 Fishgate St. Titkár Izák Sándor lakik 625 Fairholm Ave. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, d. e. 10-koor, 2097 St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. XXIX. oszt. Newark, N. J. Elnök Wagner József, 476 Mulberry St., titkár Hudák Klára 476 Mulberry St., pénztárnok Bella M., 108 Albert Ave. XXX. osztály. Irvin, Pa. Elnök Miller E. Alélnök Kuzma János. P. u. és lev. titkár Jancsár J., Box 401, Irvin, Pa. Gyüleseit tartja minden hó 4-ik vasárnapján, d. u. 3 órákor Kuzma János üzlet helyiségében, 109 Main St. Bridgeporti Bets. Szöv. ügykezelősége, ahol tagok felvitelre jelentkezhetnek. A belépő tagok felvilágosítást kaphatnak Róna D. ügykezelőnél, 136 Boyden St., Newark, N. J. T. M. E. M. Betegsegélyző Egylet. Alapították 1904. április 4-én. Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 2 órákor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill. Tisztviselők: Elnök idős Nyilas György. Alélnök Nyilas András. Jégző J. Szívós, 805 N. 7th St., Springfield, Ill. kihez az egyletet érdeklő levelek címzendők. Titkár Németh András. Pénztárnok Németh Ferenc. Ellenőr ifj. Nyilas György. Pénzügyi bizottsági tagok: Batta F. István és Ménes András. Helyi beteglátogató Naményi Károly. Vidéki: Sivák András. Teremőr Kertész János. Bridgep. Szervezet. ügykezelő idős Nyilas György, 1516 Saugaman Ave., Springfield, Ill. Temetse rendező: Bányai I. MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET. Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztály, Brooklyn. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik kedd estéjén és képzőgyüleseit minden harmadik vasárnap este 8 órákor. 5 Boerum Street. Elnök Ondik János, 16 Utica Ave., Brooklyn. Alélnök Shebl József, 401 Central Ave., Brooklyn. Titkár Mandula Sándor, 258 Hayward St., Brooklyn. Pénztárnok Barnóczy Mihály, 145 Mercer St., Brooklyn. Hivatalos orvos M. E. Farkas, 309 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

HIRDETÉSEK.

Beldegreen budapesti fényképész 32 Avenue C 3-iku.sarok, New York Idézés és jól kidolgozott képek 2 dolláról felfelé. A munkáit juttatjuk. Nyitva vasár- és ünneppalapon is.

FINTA MIH. ÁLY, BORBÉLY ÉS FODRÁSZ New York. 516 E. 6th Street.

BATHÓ ISTVÁN ELSŐRENDÜ BORBÉLY- ÉS FODRÁSZTEREM 544 E. 6th Street, New York.

HIHETETLENÜL LESZÁLLÍTOTT ÁRAKON ADUNK EL... férfi- és gyermek-ruhát, cipőt, kalapot, féfi divatárúkat, bőrdíszeket. Pénzt takarít meg, ha nálunk vásárol. Broadway Bargain Store 1500 S. BROADWAY, Cor. Barry St. ST. LOUIS, Mo.

Péter Lajos „Rákóczi Hall”-hoz címzett. Vendéglő, Kávéház és Etterme. 4-ik utca 197, New York. AJÁNLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitünő italok. Alkalmos helyiség mulatságot, lakadalom vagy hasonló ünnepélyre. A New Yorki Magyarajku Szocialisták kedvelt gyűléskész helye. Különböző munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Katolín János FÉNYKÉPÉSZ 3616 N. Broadway, St. Louis. Képek felvétele BÄRMILY időben reggel 8 órától este 8-ig rendelésként KÉSŐBB is. Nagyobbitások, gombképek és képművek kaphatók. Kis jégkép 28 db. 25. Kérem a magyarok pártfogását. Eladok hajó-jegyeket minden vonalra jutányos árban.

JOS. BERLOCK FÉRFI SZABÓ 1118 Thirteenth Ave. East Oakland, Ca. Ugyes magyar születő Jergler Paula Budapestben az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seeley 8188.

TULY az egyedüli magyar FÉNYKÉPÉSZ NEWARKON, N. J. 4 West Street. Legfinomabb kivitelű fényképek tucatja \$2-től feljebb. Nyitva vasár- és ünneppalapon is.

PLAVECZKY A. magyar vendégios 20 West St. Newark, N. J. A M. B. Sz. VII. osztályának gyűlési helyisége. A magyar munkásság kedvenc találkozó helye. Vidéki n. ukástársak kellő utbaigazítást nyernek. Magyar konyha. Szobák minden időben.

Bevandorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tiszta a jutányos áru SZOBÁIT ROSTASSY REZSŐ 513 E 6th St. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyar országból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM a magyarajkú öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izléses friss étkek. — Hazai biliárd asztalok. Bel és külföldi lapok. Feltétlen megbízhatóság.

Bevandorlók figyelmébe ajánlom LIBERTY Szálloda 49 MERCER ST., Newark, N. J. ÁRPÁD Szálloda 431 E. 6th St., New York, City. magyar bor és sör csamok, kávéház és étteremmel. Pool és biliárd. — Tiszta szobák. — Hazai Népszava. Bel- és külföldi lapok. A munkások találkozó helye. A. ORAWETZ

NYOMDA Mindenmemi nyomtatványok a legszebb kivitelben, a legolcsóbb áráért szállítanak. 516 E. 6th St. New York. Telephone 2993-79th

PILÁT F. MAGYAR SZÜLÉSŐ Budapestben az egyetemen vizsgázott, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben. 1448 Ave. A., New York. Bet. 76th & 77th Sts.

Francia forradalom 40 füzetből álló tudományos regény. Ára füzetenként 5c., postán szállítva 6 cent. Megrendelhető a „Népakarát” könyvkereskedésben. 516 E. 6th St. New York.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzállító és váltó-intézet Főüzlet 127 Second St., Passaic, N. J. Saját ház. PÉNZT a legolcsóbban és lehető leggyorsabban küld az O-házba. Pénz betéteket bármely hazai bankba kamattal végtet elhelyezhet és a betéti könyvet rövid időn belül kiborítom. Nemkülönb az O-házban, árvasszéki, takarékpénztárnál, vagy magánoknál elhelyezett összeget, budapesti iródnál utján digitálisan kiborítom, csupán a szükséges megfizetési hitelesítésért számít csekély díjat. HAJÓJEGYEKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra nével el, az utazókat személyesen kísérem el a hajókhoz. CSOMAGOKAT az O-házhoz kiborítom, vagy oda szállítom. OKIBATOK az üzletben, a törvényeknek megfelelőleg állították ki és konzultálták hitelintézetek, jogi, hagyati, katonai, telekönyvek, nemkülönb hazai sommis perékben és bármely más ügyvédi dolgokban díjt. Minden ügyben, vagy mint eddig, ezennél is a legnagyobb pontosságot ígérem. UTBAIGAZÍTASSAL, tanácsal és felvilágosítással IGYEN készséggel és szívesen szolgállok. Magyarországi iroda: Budapest, IV. Sütő-utca 6. sz. Fiók-ir. adék: So. Bethlehem P., saját ház, Alpha, N. J., Wharton, N. J., — Franklin Furnace, N. J.

Dr. BIEBER E. LAJOS magyar fogorvos 383 E. 8th Street Ave. C és D között New York. Telephone 1027 Orchard.

Legkedveltebb és legnépszerűbb ROTH SAMUEL győgyszerésztára a Megváltóhoz 125 Ave. A., cor. 8th St., New York. Lillom-Creme, lillom szappan és por, szepülők, májfoltok, himlőbelyek, p. utanasok, ráncok eltávolítására Lillom-Creme az arcon finomított, ifjultani töltet, és általában a szép arcnak szépségét fontartani Creme 40c. szappan 35c. por 65c. összesen \$1.35. Ha vérézégény ha szédül a feje, ha gyöngye, ha vörös étvágya, ha ideges, akkor csak a Roth-féle China vas-sóport használja, melynek ára 75c. 8 tveg. 2 dollár. Magyarországból most érkeztek a következők: Acadia Diaca, Margit és Erzsébet Creme és szappanok, Nagy Bonydi Dr. Gross, Dr. Shihulsky kenőcsök és szappanok, Juno szappan, Speick szappan, Diana és Blaha por, Kaladont, Euz. víz, Indaszess, Elsa fluid, Ford-féle sebtápasz Pascher és Kárpáti pilulák és számtalan más szerek. Teséik árjegyzékért írni. Megrendeléseknél tessék a pénzt előre beküldeni.